

== Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . . . 28.—
za pol leta . . . 13.—
za četrt leta . . . 6.50
za en mesec . . . 2.20
za tedensko celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . 24.—
za pol leta . . . 12.—
za četrt leta . . . 6.—
za en mesec . . . 2.—

V upravi prejemov mesečno 1.10

SLOVENEK

== Inserati: ==

Enostopna petlivrstna (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13 v
za trikrat . . . 10 v
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petlivrstna (72 mm)
30 vinarjev

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Fotokopisti se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Shod zaupnikov S. L. S.

DELO S. L. S. DRŽAVNEM ZBORU.

Poročevalec državni in deželni po-
slanec

E. Jarc

izhaja:

Spoštovani zaupniki! Načelnik dr. Šusteršič je podal poročilo o političnem položaju v deželi Kranjski in na Dunaju. Moja naloga je poročati, kaj so Vaši poslanci delali na Dunaju. Posebi bi mi bilo do 1. 1907. nazaj, v delovanje prejšnjega parlamenta. Ne bom se spuščal v vse podrobnosti, označiti hočem le glavne točke, kar je tem lažje, ker nas informira o delu slovenske delegacije na Dunaju sproti naše vrlo časopisje. Smatram uvo-domo za svojo dolžnost, da izrečem vsem onim, ki so nas podpirali potom časopisja, pristržno zahvalo. Uspešno delo, ki se v javnosti najmanj vidi, vrše gotovo častni-karji. (Odobravanje.)

Za bedno ljudstvo.

Poslanci S. L. S. so vedno v prvi vrsti skrbeli za to, da se pomaga najprej ljudstvu tamkaj, kjer je najbednejše. Kar najbolj tare ljudstvo ob priliki raznih nezdod, je beda, ki nastane zaradi istih. Najbolj tarejo kmeta nezdode. Zaradi teh so poslanci S. L. S. vlagali v parlamentu v prvi vrsti nujne predloge. Iz velikega števila predlogov naj omenim najprej predloge zaradi uim (toče, suše, peronospor), povod-nij itd. Takih so vložili v prejšnji zbornici okrog 140, v sedanjih pa tudi že par deseti-tin. Reči moram, da kljub temu, da biro-kratizem ovira naglo pomoč, vendar delo ni bilo brez uspeha. Spominjam se 1. 1908., ko je bila huda suša in se je z državno podporo pol milijona kron razdelilo med naše živinorejce več sto vagonov sena po znižani ceni in se je s tem kmet vsaj de-loma obvaroval škode vsled suše. Lani so dobili vinogradniki po prizadevanju naših poslancev po znižani ceni 48 vin. galico, dočim je stala pri trgovcu do 80 vinarjev. Doseglo se je, da se je razdelilo med ljud-stvo, po toči oškodovano, mnogo krom-pirja, koruze, moke itd.

Tudi letos se je storilo, kar se je mo-glo. Dobilo se je 200.000 K za podporo prešičerejcem. Za to, kako se pa kake podpore razdele med posameznike, ne morejo biti odgovorni poslanci, ker je raz-delitev podpor v rokah glavarstev in po-dobnih korporacij. Poslanci bi morali biti vsemogočni, ako bi hoteli to stran ugodno rešiti, — njihov trud gre v prvi vrsti le za izposlovanje podpore. Zbornica je tudi v zadnjem zasedanju dovolila na predlog člana našega kluba dr. Korošca 3 mili-jone kron za ljudstvo v bedi. Vsi predlogi,

ki jih je stavila naša delegacija, so imeli namen, povzdigniti gospodarsko stanje našega ljudstva. (Odobravanje.)

Povzdiga živinorejce.

Stojimo na stališču, da je prvi vir do-hodkov našemu kmetu živinoreja in da je treba to povzdigniti.

Že leta 1907. je neki gorenjski posla-nec predlagal stroge odredbe proti vtihotapljanju srbske živine in zahteval stroge odredbe pri uvozu tuje živine. Kako važna je ta stvar, se je po-kazalo, ko so se meje deloma odprle za uvoz tuje živine, s tem se pa zanesla k nam kuža, ki je povzročila doslej že 200 milijonov škode. Ko se je šlo za podporo živinorejci, so naši poslanci sploh imeli tehtno besedo, zlasti poslanec Povše. Nje-mu je kot splošno čislaneu strokovnjaku bilo poverjeno poročilo o novi postavi zoper živinske kužne bolezni in o podpori za živinorejo, vsled česar bo prišlo na Kranjsko vsako leto 120.000 kron državnega denarja za povzdigo živinorejce. Iz naših krogov se je predlagalo, naj vlada vztrajno podpira iz-boljšanje planin, naši poslanci so se zavzeli za izboljšanje in osu-šenje dolin po Notranjskem. Iz naših krogov se je predlagalo, naj se z odpravo carine olajša živinorejcem na-kup krmil (zlasti koruze), naj oddaja država živinsko sol za lastno ceno. Tik pred razpustom pa je sklenil po poro-čilu Povšetovem državni zbor važne pred-loge za nakup umetnih gnojil, semen itd. po znižani ceni in za izboljšanje travnikov in pašnikov.

V zadnjem zasedanju pa, ko so hotele vladne stranke samo sebi deliti, je vstal tudi član našega kluba dr. Korošec ter predlagal 10.000.000 kron za povzdigo živinorejce. (Odobravanje.)

Železnice in ceste.

Posebno pozornost so posvetili naši poslanci železnicam in cestam. Ko se je sklepala nova pogodba z Ogrsko, so dosegli, da se je z zakonom z dne 30. decembra 1907 zagotovila zgradba belo-k r a n j s k e železnice, ki bo stala 16 mili-jonov kron in za katero so sedaj dela raz-pisana in se začne še letos graditi. Zanj-o sta si stekla največ zaslug dr. Šusteršič in Šuklje. Za to železnico je bilo treba treh nujnih predlogov. Vložili pa so se predlogi še za te-le železnice: Ljubljana — Idrija — Sv. Lucija, Polzela — Kamnik, Kamnik — Kranj — Loka — Žiri, Purkla — Št. Le-nart — Ptuj — Brežice, Brežice — Novo mesto — Postojna — Štanjel, podaljšanje

železnice Gorica — Ajdovščina, Kočevje — Črnomelj — Vinica, ter za podržavljenje dolenskih železnic.

Izmed predlogov glede cest ome-nimo Gostinčarjev predlog, da se naj po-državi cesta Logatec — Idrija, kar se je med tem zgodilo. Enak predlog se je sta-vilo za cesto Podrož — Petrovo brdo, za ceste Luža — Črnomelj — Vinica, za cesto Grosuplje — Ribnica — Kočevje — Črno-melj.

Zavarovanje, dolgovi in davki.

Naši poslanci zahtevajo od nekdanj, da se naj zavarovanje zoper škode odvzame oduškim židovskim zavarovalnicam in naj postane državno ali deželno.

Kmeta tarejo danes zlasti dolgovi in davki. Razdolževanje malih kmetij je od nekdanj v programu naše stranke in v državnem zboru sta to pred-lagala Povše in Grafenauer. Zemljišk davek je v sedanjih obliki krivičen, ker ga mora kmet plačati, tudi če ima zgubo pri gruntu. Zato se je predlagalo v držav-nem zboru od naše strani, da se naj zem-ljiški davek odpravi, oziroma pravično preuredi ter da se naj odpravi hišni da-vek od kmetijskih poslopij in odpiše davek od novo pogozdenih zem-ljišč, kar je zlasti važno za Notranjsko. Obenem pa zahtevajo naši poslanci, da iz-gine še drugo hudo breme: notarijat, ki se naj podržavi, kakor je predlagal dr. Šusteršič. Da bo imel kmet več delavcev doma, so predlagali naši poslanci dve-letno vojaško službo, ki se, kar je gotovo, z raznimi olajšavami kmalu vpelje. Dosegli pa so se tudi, kakor so naši poslanci vedno zahtevali, dopusti kmečkim fantom ob žetvi in košnji in podpora rezervi-stom in njih družinam. (Odobra-vanje.)

Vinogradniki.

Za vinogradnike so se naši poslanci tudi zavzeli. Predlagalo se je odpis dr-žavnih brezobrestnih posojil, in naj bi dajala država vinogradnikom galico po lastni ceni.

Slovenski klub središče agrarnih akcij.

Lahko rečem, da pomenja kar se tiče zveze kmečkih poslancev v parlamentu, Slovenski klub središče delovanja za kmečke koristi. Za uravnavo hudournikov, regulacijo rek in namakanje zemljišč je bil v poljedelskem ministrstvu posebni od-delek, ki je bil najbolj zanemarjen. V tem oddelku sta bila le dva uradnika in trije inženirji, medtem ko jih je bilo drugod preveč, da so se kar topli za akte. Zaradi

tega je izšla iz Slovenskega kluba akcija in je stavil poslanec Povše predlog, ki je bil podpisan od vseh poslancev kmečkih strank v parlamentu, naj se prispevek za melioracijski zaklad zviša in ustanovi po-seben oddelek za melioracije. (Odobra-vanje.)

Draginjsko vprašanje.

Govorniki S. L. S. so vedno, v parla-mentu in na shodih povdarjali, kako velika laž je trditev, da naš kmet odira mestno prebivalstvo. In danes spada že vest o argentinskem mesu med pravljice. Poka-zalo se je sedaj, da jedo na primer Dunaj-čanje cenejše meso kot pa Ljubljanci. V draginjski debati, nadalje v zbornici in odsekih, kjer so govorili naši poslanci, se je pokazalo, da je draginje krv v velekapita-list, prekupci in karteli. (Tako je!) Dr. Krek je šel prvi v boj proti kartelom in izdelal je zakonski načrt proti kartelom, ki bo podlaga tozadevnemu delu v odseku. Kako bo pa zbornica sprejela ta zakon, je drugo vprašanje, kajti preveč poslancev je odvisno od velekapitala. Eno pa je dobro: Zastor se je dvignil in krivce poznamo! (Odobravanje.)

Uradniško vprašanje.

Tisti, ki so se prej pehali za uradni-štvo, so v odseku celo zadevo tako za-vlekli, da morajo znova vse pričeti. Vstali so poslanci iz uradniškega stanu sami in rekli, da je imel dr. Šusteršič prav, kar je povedal o uradništvu. Mi imamo uradni-kov preveč in državi uradniški stroj je treba preurediti. To je dejstvo. Čuli smo govorili tudi vojnege ministra, ki je rekel, da se o molohu militarizma vse pritožuje, a nihče o molohu birokratizma, ki požre vsako leto 700 milijonov. Dr. Krek je v enem svojih govorov opozarjal tudi na eno stvar, da se namreč za vsako državno službo ljudje preveč vlečejo. Vsak kmečki fant, če le more dobiti kako službo pri železnici ali kjersibodi, zapusti dom, in vsako kmečko dekle, če le more dobiti kakega malega uradnika, ali koga, ki ima sploh pisano kapo, gre z doma, na gruntu pa noče nobeden delati. (Pritrjevanje.) Po-tem pa, da to ni prav.

Jugoslovansko stališče.

Iz Slovenskega kluba je izšel predlog o osvobojenju bosanskega kmeta, in dr. Šusteršič je stavil predlog proti oduškim bosenski agrarni banki. Ako hočemo rešiti jugoslovansko vprašanje, moramo iti roko v roko s hrvaškimi, jugoslovanskimi kmeti, in to stališče tudi z vso dosled-nostjo zasledujemo. (Odobravanje.)

LISTEK.

3-13-33-39

Spisal P. Rebaut.

Riccardo Brancia je strašno stavil v loterijo.

Recite Neapolitancem, naj vam razložijo, kaj pomeni ta igra. Odgovorili vam bodo, da obstoji amba iz dveh, terna iz treh in kvaterna iz štih ih šte-vilk in da dobijo tisti veliko denarja, ko-mur je sreča tako mila, da zagleda v nedeljo zjutraj številke, katere je sta-vil v zaželjenem redu obešene na tab-liči. Toda človek se postavi pred tablo, pošilli postrani na številke, izvleče skrivaj listek iz žepa, se nakremži in — odide. Na jezo gre pit, če ima kaj denarja. tam ga pa še opehari agent, da kupi celo »los« in upanje zopet oze-leni. Ko pa pride tisti dan, zav iska samo eden — drugi so prevarjeni.

Riccardo Brancia je poznal vsa tolmačenja in razlage. cele sanjske bu-ve je znal na pamet. Dobro je vedel, da pomeni za glavobol št. 49, za zobobol 32, če koga boli trebuh 7, če bole ni 57, 2 ali 80 pa za katerokoli vnetje.

Poskušal je vse kombinacije; tiste, ki so že od nekdanj v navadi in tiste, ka-tere objavljajo po časopisih oni, ki vedno stavijo in vedno izgubljajo. Pre-štetiral je vsa pravila loterije in leta in leta stavil najrazličnejše številke. Danes je n. pr. štel po mestu g baste, kolikor jih je naštel, tisto številko je stavil. Štel je bele konje, osle, stare babe itd. Dobil je trikrat. Dvakrat po 500 K in enkrat 8500 K za 2 K stave. Tistega dne je vsakdo, kdor je prišel z njim v dotiko, mislil, da bo ob pa-met.

Zgodilo pa se je, da je imel Riccar-do Brancia čudne sanje. Šel je po ce-sti, pelje od Porta Campuana na po-kopališče, da bi pomolil na grobu svojih starišev. S težavo se je pomikal po cesti navkreber; opoldansko solnce je vroče p ipekalo in močan veter je dvi-goval oblake prahu. Umiral je od žeje, grlo mu je bilo izsušeno, oči napol sle-pe od prahu, raz čelo mu je kapal vroč pot. Mimo je prišel mrtvaški spreved, priprost bel voz, posut z neredno raz-metanimi venci in svečami, spredaj in zadaj pa sta goreli po dve svetilki.

V vozu s'a držala oče in mati v na očju majhno belo krsto, okrašeno s podleski, telohi in pomladanskim ža-franom. Goreče sveče v njunih rokah

je ošabno preziralo opoldansko solnce s svojo ostro svetlobo.

Riccardo je stopal dalje proti po-kopališču. Ko se je ozrl nazaj, je zazrl še dva mrtvaška spreveda, obstoječa iz nekoliko voz. Eden izmed mrtvaških vozov je bil prevlečen z rdečim žame-tem z zlatimi franžami, drugi zelen z rumenimi franžami. Konja sta bila čezinčez pokrita, da so se videle le oči skozi okrogle luknje. Spreveda sta se naenkrat začela pomikati hitreje. Zad-nji je hotel prehiteti prvega, prvi pa mu ni hotel za nobeno ceno pustiti pr-venstva. In šlo je v diru po prašni ce-sti. Iz vozov so se pokazale glave in vsaka stranka je bodrila kočjaža. In šlo je v galopu kakor za stavo. Koči-jaža sta pokala z biči in vdrihala po konjih — zaviti v oblak prahu so dir-jali vozovi mimo Ricca da. Ta pa se ni brigal za ta prizor; njega je le žejalo. Zavil je v bližnjo krčmo in naročil ste-klenco sodavde. Da bi se skril pred pekočimi solnčnimi žarki, je sedel v hladno utico. Prinesli so mu stekleni-co. Z nožem je odstranil zamah, izpil par požirka, nato pa je potegnil prt z mize in ga s steklenico vred vrgel po tleh. Z nožem pa je začel nekaj kraca-i po mizi, čudna znamenja — — mor-da črke — — ali morebiti številke.

Tedaj se je Riccardo naenkrat pre-budil. Številke? — — Celo dopoldne je mislil na to. Da bi se le mogel spom-niti onih števil! Mogoče bi bila amba, ali celo terna, kar so mu na tako ču-den način razodele duše rajnkih star-šev iz paradiža!

Toda zaman. Kljub vsemu trudu se ni mogel domisliti, katera znamenja je začrtal na ono mizo. In to ga je skoro pripravilo v obup.

Sklenil je, da se poda na pokopa-lišče. Mogoče mu dragi rajniki razode-nejo skrivnostna pota sreče? Saj ima-mo veliko zgledov, da so prišli mrtveci z živimi v dotiko. Konečno ga pa tudi nič ne stane, če stori par korakov. Saj se noče osmešiti, na pokopališče gre le kot ljubeti sin, da pomoli na grobu svojih staršev.

Napravil se je torej na pot. Zago-mazelo mu je po kosteh, ko je na po-lovico poti srečal pogreb malega otro-ka. — —

Ko je ko-akal četrt ure naprej, se je ozrl in v daljavi za seboj je videl oblak prahu. Že je mislil, da mu bo zastalo srce! Dva mrtvaška voza, eden poleg drugega, eden zelen in drugi — sveti križ božji — drugi rdeči! Riccardo je čutil, da omedleva, nasloniti se je moral na zid. Slučajno je bila za tem

Očitajo nam nasprotniki, da so nam narodne pravice deveta briga in zlasti takozvane Elsnerjeve jezikovne odredbe. Te jezikovne odredbe pa gredo nazaj do moza, ki je bil zvest pristaš narodno-napredne stranke. Koliko resnosti ima narodno-napredna stranka pri tem svojem vpitju, kažejo zadostno interpelacije njegovega poslanca dr. Ravniharja in njegov vstop v vladno večino. Z disciplino v našem klubu pa moremo dovesti vlado do tega, da avstrijskega problema ni konec že pri Spielfeldu. V zadevi laške fakultete so pokazali naši poslanci dovolj, da si znamo priboriti ugled in veljavo. Naše delo je smoteno in Slovenci smo danes že tako močni, da ni treba, da bi prenesli vsako klopoto. Glede obrambe narodnih pravic pa naj daje narodno-napredna stranka nauke sebi in svojemu poslancu. (Odobranje.)

Podrobno delo.

Sami veste, da dá silno veliko opravka podrobno delo, zlasti velike vodovodne akcije, regulacije rek, hudournikov, vodovodov, cest itd. Da morejo državni poslanci tozadevno delati z uspehom, je za sluga dejstva, da nastopajo vedno v soglasju s kranjskim deželnim zborom. (Odobranje.)

Naši nasprotniki.

Že v prejšnjem državnem zboru so svobodnomiselne stranke skušale pričeti s kulturnim bojem. Spominjam le na znano Wahrmondovo afero. Po dunajski zmagi pri državnozbornih volitvah pa je mislilo svobodnomiselstvo, da je na konju. In razkoraj se je pred kratkim v parlamentu neki Malik, ki ne govori vsled ničesar drugega kot pasjega biča ter je predlagal zakon o razporoki. Ako bi se sprejel, bi bil to atentat na svetinje našega naroda. (Burno pritrdjevanje.) Vi ste nas izvolili zato, da zastopamo naše gospodarske in narodne pravice, pa tudi pravice katoliške Cerkve. (Viharno odobranje.) Zato je umevno, da smo glasovali vsi soglasno proti. Toda poslanec dr. Ravnihar, zastopnik liberalne stranke, ki je tako »katoliško napredna«, je glasoval za razporoko. Značilno. Naši liberalci imajo sploh posebno taktiko. Kakor enkrat upijejo, da so pridni katoličani, tako tudi drugič nastopajo proti najsvetejšim stvarim katoliške Cerkve. In sedaj snujejo tudi tri stranke: eno za meščane, eno za kmete in eno za delavce. V vodstvo stranke za meščane so že izvolili polovico advokatov iz Ljubljane, za kmete so ustanovili kmečko stranko, za delavce pa stranko šele snujejo. Tako bodo naredili iz ene stranke tri, iz enega sleparja tri. (Smeh.)

Ljudstvo zaupa S. L. S.

Naše ljudstvo pa nam sme zaupati in to zaupanje je pokazalo tudi pri volitvah. Ni malenkost, ako lahko rečemo v državnem zboru: Razpustite nas, kadar hočete, mi imamo za seboj četo zvestih volilcev! V našem klubu je 27 slovenskih in hrvaških poslancev in za temi stoji 130.000 volilcev. To je armada, ki kaj zaleže. (Odobranje.)

Pošteno je vršila slovenska delegacija v državnem zboru svojo dolžnost in ima zato tudi mirno vest. Prosim vas samo, da ji ohranite zaupanje tudi v bodoče, ko bo tudi nadalje vršila svojo dolžnost v težkih razmerah za gospodarski in narodni blagor dežele in kmeta. (Burno odobranje.)

zidovjem skrita gostilna. Veliki lepaki so naznanjali, da se tu prodaja vino, pivo in soda voda. Komaj se je upal Riccardo prepričati, ako se nahaja pri gostilni tudi utica — toda konečno se mu je posrečilo. Za Boga! Lopa! Utica! Srce mu je močno bilo. Bled kakor smrt se je bližal utici.

»Kaj želite, gospod?« ga vpraša oštir, ki je prišel za njim. Riccardo je grozno zavpil, kazaje na mizo v utici, na kateri so bile zarisane sledeče številke:

3 — 13 — 33 — 39 —

3 ... srečal je tri mrtvaške sprevo!

13 ... ta številka pomeni mrtvaški voz!

33 ... žeja!

39 ... miza!

Prevzet, kakor da bi mu naenkrat odpadla z oči usodna mrena, je pokleknil Riccardo v prah pred oštirjem in z jokajočim glasom govoril ave svojemu rajnkemu očetu.

Potem je zdirjal domov, kar so noge nesle, po vseh žepih zbral denar, kolikor ga je še imel in je zastavil vse na tako čuden način razodeto kvaterno.

Od takrat je preteklo 12 let.

In skozi 12 let stavi Riccardo — brez vspeha — 3 — 13 — 33 — 39.

Danes je Riccardo cestni pometlač.

DELO S. L. S. V DEŽELNEM ZASTOPSTVU.

Deželni odbornik dr. E. Lampe

nastopi burno pozdravljen in govori:

Čenjeni zborovalci! Liberalci niso z nami prav nič zadovoljni. (Smeh.) Grize jih, ker ne nastavljamo liberalnih uradnikov; teh pa je že drugod dovolj in jih zaradi tega tudi ne bomo. (Smeh in pritrdjevanje.) Dalje se jeze, ker hoče deželni odbor povsod napraviti red, tudi v občinah in cestnih zastopih, kjer imajo besedo liberalci. Seveda, ker hočemo imeti red, nas liberalci napadajo in ker ljudstvo spoznava, kdo ima prav, prehajajo občine in razni zastopi v roke pristašev S. L. S., katerih večina je že v njenih rokah. (Odobranje.)

Ogledal sem si sam, po raznih deželah deželno gospodarstvo in reči moram, da je danes kranjska deželna uprava prva v Avstriji. (Odobranje.) Pa idimo dalje k raznim poglavjem in včasih tudi po glavah. (Smeh.)

Javna varnost.

Mogoče še ni znano, da plačuje dežela za nastanjanje orožništva po deželi 58.500 K na leto. To poglavje je zlasti zanimivo zato, ker izvirajo iz bremen tudi gotove pravice. Koliko pritožb pa čujemo o orožnikih od strani županov. Umevno je, da mora biti zato, ker dežela plačuje za orožništvo, na razpolago orožnik županu za javno varnost. Zgodilo pa se je dostikrat, ko je hotel župan napraviti red na kakih shodih, da se je orožnik uprl županu. (Res je!) V najskrajnejšem slučaju imamo sredstvo, da črtamo izdelek za gotove orožniške postaje, ako se ne spremene razmere. (Odobranje.)

Gasilstvo.

Deželni odbor podpira tudi, kakor znano, gasilna društva. Razne zavarovalnice plačujejo po postavi za to 2 odstotka, po novi postavi pa bodo 3 odstotka od zavarovalnin. Deželni zbor pa je sklenil postaviti, po kateri dobe podporo gasilna društva, ki so potrebna, in tudi občine, kjer ni gasilnih društev, da si nabavijo gasilno orodje. Za leto 1911. se denar gasilnim društvom ni razdelil, ker hoče deželni odbor poslati vsem županstvom in gasilnim društvom okrožnico, na podlagi katere morajo občine poročati o onodnih gasilstvenih razmerah in gasilna društva poslati izkazila o svojem poslovanju in denarnem stanju. Z ozirom na ta poročila se bode za leto 1912. razdelilo 40 tisoč kron.

Odkod primanjkljaj v deželni blagajni?

Najbolj tarejo deželno blagajno izdatki za zdravstvo in šolstvo. Stroški za zdravstvo znašajo okroglo en milijon. V tej zadevi postopamo zelo previdno in ne kot v sosednji deželi Štajerski, kjer na pet milijonov proračunano deželno bolnišnico zidajo že deset let in stane sedaj že 15 milijonov.

Šolstvo nas velja že okroglo dva milijona na leto. Nihče ne more reči, da je dežela šolstvu sovražna; veliko novih razredov se je za časa našega deželnega odbora odprlo. Toda mi moramo z vso pravico zahtevati, da šola tudi ustreza ljudskim težnjam. Treba bo spremeniti državni ljudskošolski zakon, da se ne bo mladina za vse prej vzgajala, samo za kmečki stan ne. (Odobranje.) Mi spreminjamo doma kolikor moremo, toda, če nam ne dajo nove suknje, moramo krpati staro.

Zato pa zahtevamo od učiteljstva, da stori svoje, da se uči sadjerejstva, umnega kmetijstva itd., da vzorno goji šolske vrstove, in da tako pomaga kmečkemu ljudstvu s poukom. Tukaj je tisti vir, pri katerem si lahko izboljšajo plače. (Odobranje.) Tistim, ki za vzgojo kmečke mladine res uspešno delajo, tistim je dežela pripravljena dati odškodnino za njihov trud. Deželni zbor je sklenil v svoji zadnji seji, da sme deželni odbor po previdnosti nakazati učiteljem do 25 odstotkov doklade. Mi se bomo pri tem ozirali na to, ali kdo zasluži ali ne, in v tej zadevi se bo deželni odbor obračal za svet v prvi vrsti na svoje župane. (Odobranje.) Podpirali bomo tudi gospodinjstvo šolstva. Zidali seveda ne bomo kakih zavodov, pač pa prirejali kakor doslej gospodinjске tečaje, za katere nam je ljudstvo zelo hvaležno. (Odobranje.)

Deželna kultura.

V prejšnjih letih se ni izdalo za deželno kulturo skoro nič. Deželni kulturni sklad je imel edini dohodek samo od lovskega kart. V letošnjem letnem proračunu pa je nakazanih pol milijona kron za povzdigo kmetijstva. S tem denarjem se bodo v prvi vrsti prirejali kmetijski tečaji, in priredil se bode tudi en živinozdravniški tečaj. Sedanja živinozdravniška služba ni za kmeta. Živinozdravniki so dandanes samo policaji, ki pazijo le na nakladanje in izkladanje živine z vagonov. Da bi v tem oziru odpomogli našemu ljudstvu smo sklenili prirediti živinozdravniški tečaj na Vrhniki, na katerem naj bi se naši mladi živinorejci učili pomagati živini v prvi sili. In kaj so sklenili živinozdravniki? Da nihče izmed njih ne uči na tem tečaju. Končno smo dobili živinozdravnika, ki bo učil na tem tečaju. A ko so to brali v časopisih, so se splašali v poljedelskem ministrstvu in nam pisali, kaj nameravamo. (Dr. Šusteršič: To, kar bi sami morali storiti!) Mi jim nismo odgovorili nič drugega kot to, da nameravamo poglobiti samo znanje naših živinorejcev, a živinozdravniki naj si pripisujejo sami sebi, ako ne živijo onega zaupanja med ljudstvom kot bi ga radi. Tudi pri deželni vladi so silno pridni, kadar gre za kakšno živinsko zaprtijo okrajev, kadar se pa gre za pomoč, seveda te pridnosti nikjer ni. (Pritrdjevanje.)

V slučaju bode dežela ne more pomagati s svojimi sredstvi. V vseh takih slučajih se naj prizadeti obračajo do vlade in državnih poslancev.

Zadružništvo.

Millijoni in milijoni so naloženi v zadružništvo, zato moramo varovati svoje zadružništvo. Liberalci so nas najbolj napadali, ko smo odločili deželni vseučiliški sklad kot brezobrestno posojilo Zadružni zvezi in določili 2 milijona garancije za isto. Ko je pred nekaj meseci završalo v Nemčiji, da nastane med Nemčijo in Francosko vojna, so na Nemškem propadli veliki denarni zavodi, ker niso imeli na razpolago denarja za takojšnja izplačila. In pomislite le, ako bi nastala med Avstrijo in Italijo ali Srbijo vojska, kako bi liberalci v takem slučaju zagnali hrup, češ, ta in ta zavod ni varen. Da se ognemo takim dogodkom, smo podprli naše zadružništvo, vsled česar so lahko ljudje brez skrbi. Stvar »Glavne posojilnice« ni še končana, sedaj se šele razvija. Glejmo, da v naši organizaci-

ji ne bo kaj podobnega kot pri tem vodu. Liberalci niso na to pazili, že je danes liberalna organizacija in liberalno zadružništvo strgana cunjca.

Povzdiga živinorejce.

Za nakup plemenske živine je že mnogo denarja v tujino. Začeli so skrbeti za to, da se plemenska živina vzgoji doma in zato smo začeli premoviti tudi teleta, da imajo kmetovci večje veselje za vzgojo plemenske živine. Tudi v tiste kraje, ki so bili prti zaradi živinske kuge bomo pri premoviti teleta takoj v zgodnji pomladi. Tako bomo delali tudi pri prešitju in tudi na drobnico se bomo ozirali, kjer bo to primerno. (Odobranje.)

Podpirali smo in bomo tudi vinstvo, ker se držimo gesla: Vino iz žele, denar pa notri. Istotako velja tudi za sadjarstvo.

Za izboljšanje pašnikov smo pokazali dobro voljo, a imamo vezane roke od vlade. Tozadevno poslovanje je zelo zapleteno, da moramo na vsaki strani zahtevati od poljedelskega ministrstva, da se izboljšanje pašnikov planin izpeljuje na krajši način.

Kar se tiče vodne preskrbe, moramo reči, da smo tozadevno že mnogo storili na Gorenjskem in na Notranjskem, v manjši meri pa tudi na Dolenjskem. Toda tudi tu se ukrenilo potrebno.

Povdariti moram tudi veselo delo, da deluje c. kr. kmetijska družina kmečka stanovska korporacija v sporazumu z deželnim odborom, dolžnost vsakogar je, da to podpre. Kmetijska družba šteje sedaj nad 15 soč. članov, med katerimi je ogromna večina naših pristašev.

Trgovina in obrt.

Pravijo, da se doslej za trgovino in obrt nismo dosti brigali. Toda, ko je ustanovil slovensko trgovsko šolo Ljubljani? S. L. S. Upamo, da se iz šole razvije še močnejša, ki bo imela pomen za ves slovanski jug, kajti delamo sistematično na to, da povzdignemo Ljubljano ne samo kot glavno mesto Kranjske, ampak do glavne mesta Jugoslovanov.

Ustanovili smo obrtno pospeševalni zavod, v deželnem proračunu je dan nakazanih 88.000 K za podporo obrtništva. Iz te vsote podpiramo različne obrtne zadruge po deželi. Dostojna naše stranke pa je, da tudi trgo in obrtno zbornico spravimo v tabor, da se bo moglo še uspešneje lotiti za povzdigo kranjske trgovine in obrti. (Odobranje.)

Ne male važnosti za trgovino in obrt pa bo tudi novi cestni zakon, ki je jasno. Prva tri leta bodo plačevali stroškov za ceste cestni okraji dve leti, dežela pa tri petine, čez tri leta pa bo plačevala dežela tri petine, okraji dve petini. Za napravo nove ceste pa prevzame dežela 50 odstotkov. Opozorjam na okrajne cestne zastopnike, da bodo v bodoče imenovali občine svoje zastopnike. Vsaka občina imela v cestnem odboru enega zastopnika.

Dolгови.

Vsem je znano, da zapravljamo milijone. (Smeh.) Dr. Tavčar je govoril shodih, da smo jih zapravili že 6, 7, 8, 9, 10, a nekje na Dolenjskem se govorilo, da smo enajstega že našli. Dolgove ima dežela iz leta 1888., ko še stranke sploh še ni bilo. Takrat

Dolfe u škripceh.

»No, no, no, Dolfe! Kua pa ti tku mošk?«

»Ne, pust me pr gmah! Jest sm jezen nate!« zaderu se je gspud Ribnikar name, ke sm ga naguvuru pred iblanskim pošta. In kar naprej je tou ji mem mene, kokr de b me na puznou.

»Na u nč, Dolfe! Tku se pa nisma zmenila. Jest nč vedet, za kua s naine jezen, ke t nism še nekol nč hudga naredu,« in putegnu sm ga za rukau h men, de je tri štedente, ke sa pred po-

šta zjale predajal, skori pu tleh prebrnu.

»Naredu m nis nč, pa lohka b naredu — — —«

»Oho! Za tist, kar b kdu lohka naredu, pa ni naredu, še judi nč na daja! Kar naraunast m puvej brez ukulstau, za kua s jezen name!«

»Sej jezen glih nism; tu na morm reči; ampak fržmaga se m pa tku ud tebe, de sm s naprej uzeu, de te na um nekol več pugledu, pa če b se iz nusam u tebe zaletu.«

»Tu je že use lepu, ampak jest čm vedet, kua se t tku fržmaga, de s s naprej uzeu, de me na uš več pugledu! Jest čm tu vedet in te na pestim preh iz rok, de m puveš!«

»Pust me no in nekar me tku na uleč. Sej m uš še suknja strgu.«

»Tist je men use glih! Kua se uš za ta toj rekele tku bavu, ke se še gspud dohtar Zajc na buji za sojga, ke je dau desetkat tulk zajnga kokr ti! Puvej m preh, pol te um pa spustu, preh pa ne, če se na glava pustauš.«

»Udkar sm oberredehter ud »Dana«, sm s naprej uzeu, de na um iz nubehmu več guvoru, ampak um dau use pismen ud sebe. Astn putrp; pa »Dan« pridn ber, pa uš use zvedu!«

»Pena z luč, Dolfe! Če je lep dan, ga je že člouk veseu, ampak tak »Dan«, kokr ga uš ti naredu, prmejš, tak

»Dan« je pa ta nar bulš, če ga člouk prespi. Pa de prideva enkat du konč pravem še enkat iz lepa: puvej kar m maš za puvedat, če ne — — —«

»Oh, kuku s siten, Pepe! Sej pravm, de s m fržmaga, ke m nis kol puvedu, kuku se mam u deželni zbore zadržat. Use sorte svete s m čjau, de b m pa kerkat reku: Dolfe, ke uš pršou u deželni zbor, drž jezik za zmi, rake pa lepu na klop, pa u use de zate vn izpadl; o tega m pa nis nel reku in kulk b m sramote prhranu, b me kerkat tku puduču — — —«

»Sej b t tud tu puvedu, če b m kerkat prašu, kuku in kaj.«

»Pepe, dej s dapuvedat! Kuku morm jest ket deželni puslanc tebe, taga prašat? A na veš, de b se m loh krave smejale, če b jest tebe prašu, l ku nej se zadržim u deželni zbore. s lohka ja sam zamerku, de hodm kok zamišlen ukul, udkar sa me zvpu pa b lohka prstopu b men in me puču. Seveda b se jest tku delu, kokr use tu tud brez tebe vem, ke tu b l pud moja puslanska časijo, de b ker prou dau in se pustu ud nega puduču. Prou b m pa le pršlo, če b me pudu in velik sramote b m pršparu.«

»Lej ga no! Če te je blu sram m prašat, kuku se maš u deželni zbore zadržat, b pa hausmajstra u deželni dvorco prašu, predn s šou h sejm.

Tržiške novice.

t Pe'ndvajsetletno službovanja v tukajšnji predilnici je obhajal pred nekaj časom predilniški mojster g. Jurij Schweiger, posestnik in novoizvoljeni občinski odbornik S. L. S. Našemu vrlemu somišljeniku ključemo: Na mnoga leta!

t Hranilnica in posojilnica s sedežem v kaplaniji je imela v letu 1911 vlog 117 433 K 34 h, dvignilo se je 70 ti-soč 816 K 5 h, torej je bilo vloženega več 46 617 K 29 h nego dvigov. V mino-lem letu je bilo 32 028 K 92 h več vlog, nego v letu 1910, kar priča o zaupanju, ki ga ima občinstvo do naše hranilnice in posojilnice. Prometa pa je bilo nad 400.000 K.

t Brezalkoholni o'delek se je otvo-ril v gostilni gospe Bahan na Skali. Obiskovalcem gostilen najtopleje pri-poročamo ta oddelek, kjer se dobe po ceni zdrave, neškodljive pijače.

t Nekaj števil iz leta 1911. V naši župniji je bilo rojenih 134; umrlo jih je 109, med tem 50 dojenčkov; poročenih je bilo 25 parov, oklicanih 32; obhajan-cev je bilo 31.000, cerkvenih govorov je bilo 185.

t Sklopično predavanje smo imeli zadnjo nedeljo v društvu Sv. Jožefa. G. kaplan Čadež nam je pokazal krasno barvane slike o rojstvu Gospodovem, ki so jih izdelali našlavinjši umetniki. Vmes pa so prepevale društvne pev-ke lepe božične pesmi. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. — Jutri na praznik bo ob 5. uri popoldne zopet sklopično predavanje. Videli bomo eno najlepših laških mest, ki je bilo nekda-j avstrijska last, namreč Benetke. Vstop-nina navadna.

t Božično priredi ženski odsek društva Sv. Jožefa v nedeljo, dne 7. t. m. podpornim članicam na čast ob 5. popoldne. Predstavljal se bo ljubka božična igra »Pastirci in Kralji«. Poleg petja bo prvič svirala domača godba na pihala. Godci so člani društva Sv. Jožefa in nastopijo ta dan prvič javno.

t Skupina Jugoslovanske strokov-ne zveze se tudi pripravljaj za igro. Agrali bodo humoristično igro »Caga-ni«. — Vpisuje se lahko v to organiza-cijo vsak torek po predavanju, ki je ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. — Prihodnje predavanje bo v torek ob 8. uri zvečer.

Idrijske novice.

t Obrtno šolo v Idriji želi naš poslanec Gangl, in to na deželne stroške. Ker ve-mo, da bode po svoje poročal na shodu in udrihal po klerikalni stranki, ki ne pri-vošči razvoja ljudstvu, zato naj tu poja-simo vso zadevo o naših fantih od 14. do 17. leta, ki naj bi obiskovali pouk v ka-kem obrtu. — Dve leti je minulo, odkar je bil tu sekcijški načelnik ministrstva za javna dela, g. Homan. Ogledoval je rudniške naprave in obiskal tudi gospodinj-sko šolo, katera se je po njegovem vplivu tu ustanovila. Ob tej priliki se mu je tudi raz-odela želja, naj bi ministrstvo tudi kako šolo za mlade fante otvorilo. Zapiščaj-o šolo z izpolnjenim 14. letom, a pred 17. letom ne sprejmo nobenega v delo k rud-niku. Moška mladina nima v tej dobi no-benega dela in nobenega pouka za kako obrt. Drugod si lahko pomagajo z delom na polju ali pri kakem obrtu, a v Idriji tega ni, pač pa potrebuje rudnik nekatere ro-kodelce in prav lahko bi jih sam izvežbal in drugim dal tudi priliko, da bi si lahko potem kje drugod kruha poiskali, ako bi ne bili sprejeti v jamo. Sekcijški načelnik je pozdravil to misel in obljubil, da se nad kletijo pivovarne napravi velika delavnica. Tako bi bilo za mlade fante preskrbljeno, kakor se je tudi za deklice omislila prak-tična gospodinj-ska šola. — Čakamo nekaj mesecev, da se naprava omisli — kar nas presenečijo z novico, da se ne bo dela-vnica otvorila, pač pa na istem prostoru na-pravila velika dvorana za shode ali za kake veselice privedne. Načrt je romal na Dunaj v potrjenje, stalo bi vse le 50.000 kron. Kdo je našo direkcijsko napotil na to misel, nam ni znano, gotovo je le to, da od naše stranke se to ni zgodilo, saj je njen član toplo priporočal obrtno šolo za ru-

„VYDROVKA“
ta dobra žitna kava.
otročka moka, oblati in drugi
izdelki edino svoje vrste.
Časopis „Domači Prijatelj“ — Zahtevajte cenik.

**VYDROVA
TOVARNA
HRANIL
PRAGA-VIII**

Novi brevir. Častiti duhovščini se naznanja, da novi brevir še ni izšel. »Typog. aphia Vaticana« v Rimu dotis-ka v kratkem vzorec, ki pa za praktič-no porabo ne bo tako primeren kakor izdaji, ki se bota takoj na to tiskali v Belgiji in Reznju. Meseca februarja ali marca pa bo brevir že na razpolago v Katoliški Bukvarni.

Ko bo brevir dotiskan, bo Katoli-ška Bukvarna, ki je s »Typog. aphia Vaticana« ter z drugimi tozadevnimi založniki v nepretrgani in neposredni zvezi, preč. duhovščino o tem takoj ob-vestila ter razposlala tiskovne vzorce.

Psalterij po novem brevirju je pa že sedaj na razpolago; s pomočjo psal-terija se lahko moli novi brevir pod upo abo starega brevirja.

Napoved o osebni dohodnini bo tre-ba tekom tekočega meseca podati dav-čnim oblastem. Ob tej priliki opozarja-mo vsakogar, da se ravna po navodilih knjižice: »Žun, Osebna dohod-nina«. Četrto poglavje zakona z dne 25. oktobra 1896, št. 220 drž. zak., o ne-posrednih osebnih davkih s pojasnili, zadevnimi določbami c. kr. upr. sodišča in raznimi vzorci, ki stane 1 K 20 vin., s poštnino 1 K 30 vin. ter se dobi v Ka-toliški Bukvarni v Ljubljani.

Pri sestavljanju osebno-davčne na-povedi, ki se mo a v teku meseca janu-erja predložiti davč. oblasti, bo ta knji-ga vsakomur izbornu služila. Olajšala to delo in prihranila s svojimi praktič-nimi navodili marsikaj na davčnih iz-datkih. Malokomur so znane določbe g'ede dovoljenih odbitkov, katerih v napovedi ne upošteva in zato ni dele-žen gotovih olajšav.

Kupujte le vzi'alice: „O karist obmojnim Slovencem“

Najcenejše
**dežnike in
solnčnike**
domaćega izdelka

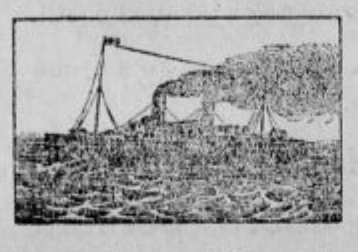
priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščin
JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana
Prad. Škofijo št. 19. Prešernova ulica št. 4.
6334 Popravila točno in ceno. 215

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906:
Drž. vno odlikovan'e in častni diplom s zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, o'repča živce, zboljša kri in je re-konva esencijom in malo-krvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 7000 zdravniških pričeval.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovje.

Samo 6 dni!! z brzoparniki Francoske družbe. Edina naj-krajša vožnja čez
Havre New-York
Veljavni vozni listek ali šifkarto za vse razrede francoske linije, dobiš edino le pri
Ed. Smarda
3519 oblastveno potrjena pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta 18
nasproti gostilne »Pri Figovcu«.

brzoparniki
»La Provence«, »La Savoie«,
»La Lorraine«, »La Touraine«,
»Rochambeau«, »Le Chicago«.

Vozni listek (Schifkarto) iz Amerike in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja vozni listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih in romarskih vlakov.
Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno.

darske sinove. Preden so pa na Dunaju kar 50.000 kron za plesno dvorano dovo-lili, so pregledali razmere v Idriji. Dokler Didič še ni sam zgradil hotela z veliko dvorano, bi bila stvar imela še kaj smisla, a sedaj, ko ima vsaka stranka na razno-lago elegantno dvorano v privatni gostilni, pač ne kaže delati konkurence s tako ogromno svoto. In tako je odpadla obrtna šola in erarična dvorana. Sedaj tirja v de-želnem zboru naš poslanec, naj dežela gradi obrtno šolo, ko smo jo od strani mi-nistrstva izgubili. Rudnik ima pol milijona dobička od Idrije in ta po takih spletkar-rijah noče vpeljati obrtne šole, zato naj jo pa dežela otvori, ki ima trikrat toliko pri-manjkljaja. Ni čuda, da so naši poslanci bili proti temu. Naj bi raje naši nasprot-niki ne kazali povsod tiste zagrizenosti, in kedaj bi se bilo že kaj storilo za naše fante! Tako pa samoglavnost nekaterih uniči vse lepe načrte, ki se niso v njih glavi rodili. Trpi pa radi tega vse prebi-valstvo našega mesta.

Iz Koroške.

Nastavljenje nemških duhovnikov na slo-venske župnije.

»Slovenec« je prinesel v št. 294. 1. 1. pod naslovom: »Po nevarni poti« med drugim tudi sledečo pritožbo: S Koroš-kega prihajajo zadnje čase tudi kar se cerkvenih zadev tiče, za Slovence kaj malo vesele novice. Na fare in kaplanije, ki so bile doslej vedno v oskrbi sloven-skih dušnih pastirjev, se nameščuje nem-ška duhovščina, med katero prevladuje čedaljebolj nemškonacionalna struja... Mi zelo obžalujemo, da so merodajni kro-gi v Celovcu na to pot krenili. Saj cerkve-na oblast je bila do zadnjih časov naspro-ti koroškimi Slovincem kolikortoliko pravič-na, zdaj pa se napoveduje Slovincem tudi s te strani krivica. Vprašanje zaradi ma-trik... itd.

Člankar, ki se nad cerkveno oblastjo hu-duje, da se nastavlja na fare in kapla-nije, ki so bile doslej vedno v oskrbi slo-venskih dušnih pastirjev, nemška duhov-ščina — dela s tem očitanjem cerkveni oblasti, to je knezoškofijskemu ordina-riatu, krivico. Člankar gotovo ni Korošec, in ako je, tedaj ni duhoven, ampak lajik, kateremu so sedanje zares žalostne razmere v slovenskem delu krške škofije neznane. Ko bi namreč vzel v roke šema-tizem za krško škofijo in se poprej natan-ko prepričal o številu praznih slovenskih kaplanij in župnij na Koroškem, kakor tudi o številu sedanjih slovenskih kapela-nov, in kje so ti nastavljeni — bi gotovo onega očitanja ne zapisal in rekel: »Tega pa zares nisem vedel, da je pomanjkanje slovenskih duhovnikov na Koroškem tako veliko!« Iz šematizma duhovnikov za Ko-roško je razvidno to-le: Izključno sloven-skih kaplanij je ta čas praznih 35, kapla-nij na dvojezičnih župnijah, postavim v Št. Rupertu pri Celovcu, v Šmohori, La-budi itd., je praznih pa 8. Treba je pa slo-venskih kaplanov tudi drugod, n. pr. pri stolni in mestni fari v Celovcu, v Beljaku, Trbižu itd. Kar pa zadene izključno slo-venske župnije, ki ta čas nimajo dušnega pastirja, jih je skupno 20. — Dopisnika, ki se v dotičnem članku nad cerkveno obla-stjo hu-duje, češ da na slovenske župnije in kaplanije pošilja slovensčine nezmožne župnike in kaplane, bi prosil, naj sporoči knezoškofijskemu ordinariatu, na kak na-čin bi dobil toliko slovenskih duhovnikov, kolikor jih treba za vse ta čas vakantne slovenske fare in kaplanije. Knezoškofijski ordinariat mu bo za naznanilo gotovo hva-ležen in bo od njega imenovane razpolož-ljive duhovnike takoj po njegovi želji de-kretiral. Knezoškofijski ordinariat je vsak čas pripravljen, pravičnim in mogočim za-htevam koroških Slovincov ustreči ter slovenskim vernikom poslati slovenske dušne pastirje. Morebiti pa imajo knezo-škofijski ordinariati v Ljubljani, Gorici in Mariboru slovenske duhovnike na raz-polago? — Naj jih takoj pošljejo sem na Koroško in nemudoma se bodo nastavili na mnogih sedanjih slovenskih vakaturah. Tako tudi samostani v ljubljanski, gorški in lavantinski škofiji, ako imajo preveč slovenskih redovnikov, naj jih pošljejo sem na Koroško in tudi njih bo tukajšna cer-kvena oblast jako vesela in brez mude na prazne župnije in kaplanije poslala in kot dušne pastirje nastavila. — i —

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju, — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vokal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in rezerve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shr-anjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

3999

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-nje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. novembra 1911. K 68.592.200.

trgovina

v prometnem kraju. — Poizva se Poljanska
cesta št. 3. 3508

Proti katarom

sopilnih organ v, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav
preporočena je 38 12 II.

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

ater se z vsplošno rabi sama ali poru-
šana z gorkim mlekom.

Ta minoraztapljajoče, osvežujoče in po-
mirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v taeh sluznicah posebno dobro obnese.

Izvirnik: Giesse & Sauerbein, in,
želez. postala, zdravila, kopališče pri Karlovih varih
Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinam
in vinom.

Zalogo pri Mihael Kastner-u, Peter Lassniku in
Andrej Sarabonu, Ljubljana. 3997

Perje za postelje in puh

2587 priporoča po najnižjih cenah 52—1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Hiša je naprodaj

radi boleznj na zelo prometnem kraju v Spodnji
Šiški št. 82, v kateri se nahajata dve dobro ideoči
trgovini, specerijska in galanterijska. Natančneje se
izve ravnotam. 3888

Trgovina v najem

se odda takoj. Matija Šafarič, Ra-
deče pri Zidanem mostu. 28

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana
Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.
Priporoča svejo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo. 3412 Točna postrežba.

Zaradi boleznj se takoj z novim letom
oddaja v najem 3792

trgovina z mešanim blagom

na jako prometnem kraju in pod jako
ugodnimi pogoji. — Naslov se izve pri
upravnistvu „Slovenca“.

Sprejemem

vajenca za čevljarsko obrt

Ivan Turkovič v Ljubljani, Du-
najska cesta 11 na dvorišču. 3984

Naročila na vsakovrstne
harmonije

pošiljajte na naslov
Ivan Milavec,
izdelovatelj orgel, Ljub-
ljana, Linhartova ulica.

Milijoni **Kaseli** hripavost,
rabiljo zoper katar in
zasluzenje, hrdni in

slovski katoli slastne

Kaiserjeve prsne karamele s tremi
jelkami.

6050 notranje poverjenih izpričeval od zdravnikov
in zaslužen kov zagotavlja gotov uspeh. Izredno
prijetni in slastni bomboni. 3999

Zavoj 20 in 4 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Prodajajo jih v Ljubljani lekarnar: Ubald pl. Trnkoczy, Richard
Susiak, Dr. G. Pipoli, Deželna lekarnar, Mr. Ph. And. Bo-
hinc, Mr. Ph. Jos. Gismar, Ant. Kone, drogerija; B. Cvančara
drogerija „Adria“; — Lekarnar na deželi: Daniel Piro, Idrja,
J. Bergmann, Novomesto, G. Andrijašič, Novo Mesto, Jur
Hus, Vipava, Milana Wacha, Metlika, A. Roblek, Radovljica,
Binko Brili, Litija, Karel Savnik, Lekarnar pri sv. Trojici,
Kranj, Fr. Jaccareich, Postojna, Jos. Močnik, Kamnik, E.
Bardych, Skofja Loka, Mr. H. Roblek, Trzin, Ph. Mr. E.
Kožel, Jesenice, V. Arko, trgovec, Senožeče, Jos. Rudolf,
drogerija, Litija, J. Kandusar, trgovec, Mengeš.

Išče se stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami za februar-
termin. Naslov pove uprava lista.

Skrbna gospodinja manjša druginjske izdatke s spretno uporabo živil.

Popolna izraba živil je ob času vseobče druginje naravnost
življenska potreba.

Kuhinja zahteva od nas največ izdatkov, zato bodi tudi naša
prva skrb, da vpeljemo v kuhinjo vzorno gospodinjstvo. Kuhati
mora znati ne samo vsaka kuharica, ki si s tem služi svoj kruh,
temveč tudi vsaka gospodinja.

Spretna kuharica pripravi s skromnimi sredstvi okusnejša
jedila, nego slaba gospodinja z najdražjimi pripomočki.

Skrbni starši pošiljajo svoje hčere v mesta, da se priuče ku-
hanju; ker pa nima vsako dekle petičnih staršev, si mora na drug
način prisvojiti kuhinjsko umetnost.

Temu namenu bo najbolje služila nova knjiga:

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica.

Sesti natis

izpopolnila in predelala

S. M. Felicita Kalinšek

šolska sestra in učiteljica na „Gospodinjki šoli“ v Ljubljani.

Knjiga je že od davnega časa vdomačena pri naših kuharicah
kot zanesljiva vodnica v kuhinjskih poslih. Nova, šesta izdaja te
knjige pa prejšnji ni več podobna, ker je vsa prenovljena, izboljšana
in izpopolnjena. V knjigi je vsa kuhinjska umetnost docela izčrpana,
kajti v nji najdeš najpreprostejšo kmetsko do najfinejše gosposke jedi.

Ne le začetnica, tudi dobra in izkušena kuharica se bo z njeno
pomočjo povzpela do viška kuhinjske umetnosti.

Kuharica, ki se bo ravnala po njenih na-
svetih, bo znala vsako stvar dobro porabiti
in bo z malimi stroški huhala dobro in okusno.

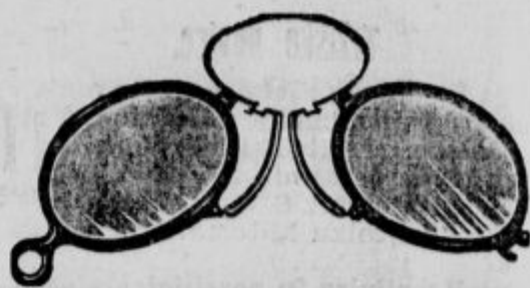
„Slovenska kuharica“ bo ustrezala vsem dejanskim potrebam
in si jo bo omislila vsaka zavedna in ukaželjna slovenska kuharica
in gospodinja.

Knjiga je izšla v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo
slik med besedilom, stane broš. K 5-20, vez. K 6-—, po pošti 30 v več.

Okrajšana izdaja brez slik in prikrojena za vsakdanje razmere,
stane broš. K 3-—, vez. K 3-60, po pošti 30 vin. več.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Izprašan optik

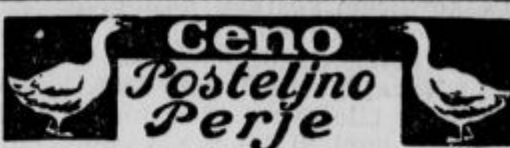
Fr. P. Zajec Ljubljana,
Stari trg 9

priporoča veliko zalogo očal, ščipalcev,
toplomerjev, barometrov ter vse optične
izdelke.

Očala in ščipalci po zdravniškem receptu.

Popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Ceniki brezplačno. 971

1 kg sivega skubljenega K 2-—, boljsega K 2-40, pol be-
lega prima K 2-80, drugega K 4-—, finega mehkega puha K 6-—,
prvo vrstnega K 7-—, 8-— in 9-60. Sivega puha K 6-—, 7-—,
belega finega K 10-—, prsnega puha K 12-—, od pet kg
naprej franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, trpeznega, rdečega, modrega ali belega inlet
nanking) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z
2 vzglavnicama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno
napolnjena z novim, sivim, puhastim in trpeznim postelnim
perjem K 16-—, s pol puhom K 20-—, s puh perjem K 24-—.
Posamezne pernice K 10-—, 12-—, 14-—, 16-—. Posamezne
vzglavnice K 5-—, 3-50, 4-—. Pernice 200x140 cm velike K 13-—,
15-—, 18-—, 20-—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4-30, 5-—,
5-50. Spod. pernice iz najboljš. gradu za postelje 180x116 cm
velike K 13-—, 15-—, razpošila proti povzetju ali naprej
vplačila 2427

Maks Berger Dešenica 343/a Češki les

Nikek riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne.

Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj.

V pritličju hiše št. 7 v Gospodski
ulici nahajajoči se veliki in svetli

obratni prostori

pripravni za obrt, pisarno ali zalogo.

oddajo se s 1. februarjem 1. 1912.

ceno v najem. 3965

!!! Zahtevajte vzorce! !!!

Barhant, flanele, modno blago, opreme

platno, damast, kanfias itd. same novosti, raz-
pošila izvozna tvrdka 3307—12 1

V. J. Havliček in brat v Podčrbradeh na Češkem.

Razpošila tudi franko po povzetju 1 zavoj 40
metrov raznovrstnih ostankov od poletnega in
zimskega perila v dolgosti 1 do 8 metrov samo
za 18 kron. — Ugodna prilika! — Izredno ceno!

Razpisuje se služba

občinskega tajnika in organista

v Sv. Križu pri Kostanjevici. Nastop
se lahko takoj. Službeni dohodki po dogo-
voru. Ponudbe naj se naslove na župni urad

najeli 8 milijonov za kmečko odvezo, ki so jih dobili veleposestniki. Za teh 8 milijonov, ki so jih dobili nem. veleposesniki, liberalcem ni bilo žal, kriče pa za vsak vinar, ki se zda v prid našemu kmetu. Teh osem milijonov bo država odplačevala do leta 1928. Že prejšnji deželni zbor, v katerem so imeli večino liberalci in Nemci, pa je najel 4 milijone melioracijskega posojila, v prvi vrsti za osuševanje ljubljanskega barja. Od teh smo porabili tri in ostal nam je še eden. Zraven pride še naših 10 milijonov in tako imamo celih 11 milijonov kron na razpolago, ki se bodo odplačevali šele od leta 1928. Nekaj pa povem: Tisti, ki jih največkrat srečujem na stopnjicah deželnega dvorca, so liberalci, ki hodijo prositi k meni podpore. Stojimo pa na stališču, da je za liberalce teh deset milijonov zapravljenih. (Veselost. Pritrjevanje.)

Vodne moči.
Pravijo, da sem deželni mlinar. (Veselost.) Mlinarski stan je časten, pa naj bom še jaz deželni mlinar. Miel bom, dokler bom mogel. (Velika veselost.) Liberalcem ne morem obrazložiti velikega načrta, ki ga imamo. Imajo premalo pameti, da bi umeli. Velika industrija se sedaj trudi na vse načine, da bi dobila v svoje roke vodne moči, kjer so na razpolago, ker dražijo prvič premoženje in drugič se v slučaju kake stavke v premogovnikih ustavi ves promet v velikih tovarnah. Zato išče velekapital nadomestila. Po novem zakonu se gre velikemu koraku nasproti, tudi razlastitvi malega mlinarja in žagarja in gre se sedaj za to, da si osiguramo vodne sile, dokler je še čas. Na Gorenjskem so se veliki milijonarji usedli tamkaj, kjer so imeli na razpolago vodne sile. Naši ljudje pa so jim hlapci. Mi pa načemo biti hipecji tujcem, zato pa kupujemo vodne sile, ki jih bomo prodali, ali pa ne, kakor se nam bo zdelo. Na ta način bo edino Kranjska ona dežela, ki bo imela vse vodne sile v svojih rokah, ko bo uveljavljen novi vodni zakon. (Odobranje.)

Mirovna sodišča.
Postava o mirovnih sodiščih, ki jo je uveljavila S. L. S., se bo pričela kmalu izvrševati. Včasih se naši ljudje pravičajo za male brezpomembne stvari in napravijo velike vsote. Toda tudi pravde bodo dražje. Taki mali spori se bodo odslej lahko poravnali pred županom in ne bo treba plačevati velikih stroškov raznim komisijam, ki hodijo gledat kak podrt plot. Kdor se bo po hotel pravičati, se bo seveda lahko, s njegove tožbe sodišče ne bo sprejelo, ne da bi se obravnavala pred mirovnimi sodiščem. (Odobranje.)

Deželni primanjkljaj.
Deželni primanjkljaj znaša 1 milijon 400.000 K zato, ker je deželni odbor postavil v letošnji proračun vse, kar je smatral za potrebno. Lani smo imeli v proračunu tudi primanjkljaj, a prihr-

nili smo 1 milijon kron, o katerih pa moram reči, da smo jih sebi od ust prihranili. Češka dežela, ki je bogata, ima 55 odstotkov deželnih doklad, a ima 30.000.000 deficita. Kranjska ima samo 40 odstotkov doklad in reči moramo, da so te doklade med vsemi davki najmanjše. Liberalni poslanec Reiser je rekel, da moramo zvišati doklade na 80 odstotkov, toda mi tega ne storimo, mi zahtevamo sanacije od države. (Odobranje.)

Vladni organi.
Pri vladi je velik del uradništva, ki jim S. L. S. lahko izreka svoje zaupanje. Potem je del uradništva, ki še danes ne ve, koliko je ura bila. Svoje znanje zajema samo iz papirjev, ki jih načekajo liberalni žurnalisti. Grozovitost se boji, če ga kak liberalni cigan, s katerim bi se sramoval sedeti v kavarni pri isti mizi, napade v svoji cunji. Ta strah ni nič vreden na Kranjskem, kjer Liberalne stranke sploh več ni, ampak samo posamezni liberalci, med katerimi pa je dobra polovica lumpov. (Tako je!) Tretji del uradništva je pa zagrizeno liberalen. Temu pa velja **naš nelzprosen boj!** (Burno odobravanje.)

Vpijejo, da smo pod komando dr. Šusteršiča. Jaz pa pravim: Dobra komanda je težka stvar, slaba pa ni nobena umetnost. Tista armada, ki nima generala, je vedno tepena, **pod dobro komando pa se zmaguje.** In take komande se mi ne bojimo! (Burno in dolgotrajno odobravanje.)

ZA NAŠE ČASOPISJE.
Načelnik ljubljanskega vodstva S. L. S. dr. Vinko Gregorič

povdarja, kako je S. L. S. zmagonosno preteklo leto zmagovala pri občinskih volitvah, zlasti v onih krajih, v katerih bi tega ne pričakovali zlepa. To je bilo mogoče le zato, ker so naša načela prava, ker slone na čela na krščanskem svetovnem naziranju in ker se ta načela izražajo tudi v gospodarskem in socialnem delovanju. Liberalna načela ne pomenjajo ničesar. Občinske volitve so važne za vsake nadaljnje v druge zastope. Ker pa je postala naša organizacija preobširna, da bi se vse vsakomur ustmeno povedalo, je zato časopisje, ki obvešča somišljenike o vsakem novem političnem koraku. **Vsakdo mora čitati časopise. Vsak župan, vsak naš zaupnik mora biti naročen na »Slovenca«!** Čitati se moramo, kaj se godi po svetu, in potem časopisja boste najhitreje tudi obveščeni vsi o najnovejših strankinih ukrepih. Bodite vsi naročniki »Slovenca«, »Domoljuba«, in »Naše Moč«!

Govornik priporoča nato »Ljudski sklad« in opozarja na bodoče volitve v trgovsko in obrtno zbornico, ki so velike važnosti.

Nato so se vršile volitve načelnika in vodstva stranke, o čemur smo poročali včeraj.

vem, de b t tud rad puvedu. Če s pa tku mošk, de misleš, de se uma mi za taba metal, se pa hdu motš.»

»Oh, nekar no še ti mene nazaj na zapustauli in na zmerji, sej m jh je že gspud dohtar Lampe zadost dau pud nus.«

»Prjatu, tu s pa zaslužu! Kua s pa čvekou kar ke u en dan, kokr de b se doč pr bajsen bolf u kamer. Tu je treba čuvek premislit, kedr zine u tak družb, kua u zinu! Poglej, kuga t je blu treba gvuort ud novameškeh hudaurnku, ke jh še ni. S tem s sem novameške leberalne ubčinske učete spravu u skrb, de sa en ceu toden iskal pu Novem mest tiste toje hudaurnke, pa jh še dons nisa najdl.«

»Pepe, nekar m takeh rči u misu na jcmi, ke sm že tku sam nase jezen, de kar pluje pu men. kedr se na tu spounclu«

»Sika se ti! Kua se pa u usaka reč utekujčš? Poglej Bolčuga gspuda, kuku se ta zadrži: kedr je kej za upilt, tekat se on puštreka, gvuort pa pesti druge in zatu, prau, je Bolču gspud prau mudrijan preke teb. De s u telet gvuort, t na zamerm; s teletm se ti zastopeš, teleta pa iz taba. De greš pa u hudaurnke soj nus utekvat? No, serbus! Gspud dohtar Trillarja je ceu čas, ke s ti gvuortu, pu cel ta leu plat trgaj, pa ni prou vedu, a tu pumen sprememba uremena, al ga zatu trga, ke ti take klateš. Bolčuga gspuda je blu tud sram, de ma taga kulegata in je strašna najavola kazu, ke s ti fefflou. Viš, Dolfe, če čš moj svet ubugat, se kar nazaj putegn, pa pust use skp u štih, de na uš gspude puslance u zadrega spraulu. Sevede u ksiht t neče nubedn nč rečt, al tkula ud strani sa s pa marskejal na usesa šepial in iz prstam za taba kazal. Zdeja je še čas, če se čš rešt iz te humatije. Ta nar bulš bo, če daš u

toj »Dan« in pa še u Mihatu »Jutr« ena izava, de s sprevidu, de nis ustvarjen za puslanca in de raj use skp pestiš. Sej ti na morš zatu, če je Buh drgač talente delu, kokr b blu teb ušč. Plutu Miha, vem, de t u rad sturu ta usluga, de u d'au u »Jutr« taka toja izjava, u soj »Dan« pol lohka tku al tku napišeš kakršna naumnast čš. Le na ta viža se uš vn izhumatu, drgač pa ne.«

»Al, Pepe; ti tku guvariš, de m uš vs vesele puderu za jaun deluvajne. Pred flečkajnarjem sa že en prostur ugradl glih tam nasprut Preširna in jest sem blu že vs veseu, ke sm mislu, de je ta prostur men namenjen, zdej m pa ti takele puveš, de sm prou res vs scagan. Saj ena taka beseda m puvej, de me uš putulažu. Usi me zmerja al pa čez rama gledaja, zdej pa še ti ...«

»Kua uš jamru? Sej s redehter ud neudvisnga lista! In tu je že neki — —«

»Pena pejd! Neudvisn list! Kašn pa je neudvisn list? Plutu Miha, de je tud zmeri trku na prsa in pou, de je edin lastnik neudvisnga lista; zdej pa sam puve u »Jutre«, kašna neudvisnast je bla tu. In naš »Dan« je glih tku! Če psu na repe stujiš, pa laja, še bl laja kokr če b blu res neudvisn in glih taka je iz usm leberalnem listem. Leberalc u še tekat upou, de je neudvisn, kedr u na gaugah visu, pol pa lohka veš, kuku je iz naša neudvisnast'a.«

»No, men vaša neudvisnast nč am na gre. Kokr s pustelate, tku pa ležete. Kokr je pršou Plutu M. ha ub soja neudvisnast u »Učitsk tiskarn«, tku uš pršou pa tud ti. Tku zdej sma se zmečila, zdej pa lohka greš, kamr t srce puželi!« In rukau, ke sm mu ga ceu čas držu, sm spustu, Dolfe je pa zletu kokr cipa, če se z limance utrese in zgínu ket kakra spred uč!

Boltatumu Pepeto iz Kudeluga.

Pri slučajnostih so se soglasno imenovali na predlog dr. Šusteršiča sledeči

KANDIDATI S. L. S. ZA TRGOVSKO IN OBRTHO ZBORNICO:

- Trgovska kategorija.**
II. razred.
1. Ivan Lavrič, trgovec in župan v Cerknici.
2. Rajko Marenčič, trgovec v Kranju.
3. Pavel Velkavrh, trgovec z moko v Ljubljani.
III. razred.
1. Franc Zorec, trgovec v Ljubljani.
2. Horvat Urban, knjigar v Novem mestu.
3. Ivan Podlesnik ml., trgovec v Ljubljani.

- Obrtna kategorija.**
Za I. obrtni razred se naznani pozicije kandidat.
II. razred.
1. Julij Weibl, mizarški mojster v Kamniku.
2. Franc Pust, mestni tesarski mojster v Ljubljani.
3. Anton Čebulj, krojaški mojster na Jesenicah.
4. Jakob Dimnik, gostilničar, mesar in župan, D. M. v Polju.

III. razred.
Ogrin Ivan, stavbni mojster v Ljubljani.
Posestnik Matija Birtič iz Sodražice je povdarjal potrebo starostnega zavarovanja za kmečki stan, na kar mu je dr. Krek izrekel zahvalo, da je sprožil to zadevo. Priporoča, naj čitajo vsi njegovo tozadevno brošuro ter povlarja, da ni nevarnosti, da se starostno zavarovanje vpelje, pač pa da se ne vpelje po zaslugi socialnih demokratov, liberalcev in onih, ki še sedaj verjamejo liberalcem. Pri celi stvari se gre za to, da se ohrani kmeta na domači grudi in zato je tozadevno liberalna lumparija tem večja.
Od strani zaupnikov se je izražala želja po podržavljenju notarijata ter so se razgovarjale tudi druge stvari, na kar se krasno uspeli shod, priča naše naraščajoče sveže moči, zaključiti.

BRZOJAVKE.
Na shod zaupnikov S. L. S. so bile poslani še sledeče brzojavke:
Rudolfovo. Velecenjenim zaupnikom Slovenske Ljudske Stranke in njenemu voditelju izreka za prečastno izjavo najprisrčnejšo zahvalo — Šuklje.
Suhor. Službeno zadržan želim S. L. S. veliko uspeha in vztrajnosti na celi črti. Živeli zborovalci in posebno naši vrli poslanci na čelu z dr. Šusteršičem, ki so neomahljivi stebri naše lepše slovenske domovine. — Župnik Pavlovčič.
Metlika. Nemogoče udeležiti pozdravljam zborovalce — Matjašič.

Liberalne zvijače pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico.

Iz pisarne dr. Frana Novaka so razposlali liberalci svojim zaupnikom naslednje zaupno pismo:

Velecenjeni gospodi!
Volitve v trgovsko in obrtno zbornico se vršijo okrog 20. januarja 1912.
Znano mi je, da ste vnet in zaveden pristaši narodno napredne stranke. Za tega del si usojam obračati se na vas s ponovno prošnjo, da blagovollite, s svojo močjo in s svojim ugledom, ki ga uživata, pripomoči do vspešnega izida teh volitev v trgovsko in obrtno zbornico.
Narodno napredna stranka je postavila za kandidate naslednje gospode:
Za srednjo trgovino: Viktor Rohrmann, Feliks Urbanc, Josip Perdan, v Ljubljani.
Za malo trgovino: Josip Krajgher, trgovec v Postojni, Ivan Kostevc in I. Korenčan, trgovca v Ljubljani.
Za obrtno kategorijo: Iz veleobrti: Ivan Bonač, tovarnar v Ljubljani.
Za srednjo obrt: Ivan Rakovec, tovarnar v Kranju, Ivan Schrey, pekar v Ljubljani, Lavoslav Bučar, gostilničar in posestnik v Kostanjevici, Fran Stare, sobni slikar v Ljubljani.
Za malo obrt: Engelbert Franchetti, brivski mojster v Ljubljani.
Ti kandidati so določeni sporazumno z zaupniki gg. trgovcev in obrtnikov.
Dolžnost nas vseh pristašev narodno napredne stranke je, da pripomoremo do zmage tem kandidatom.
Ne glede na stanovske interese trgovcev in obrtnikov, imajo te volitve za narodno napredno stranko še posebej

izredno važnost, ker volijo svetniki trgovske in obrtne zbornice dva poslanca v deželni zbor kranjski.

Prosim Vas za tega delj, da zastavite vse svoje moči, ter potem prijateljev - zaupnikov takoj začnete posredovati in agitirati za to, da se gori navedeni kandidati izvolijo.

Glede agitacije same, dovoljujem si Vam dati naslednje navodilo:

1. Kakih sedem do deset dni pred dnevom volitve se bodo razposlale volilcem legitimacije in glasovnice. Naznanjeno bo po časopisih, kdaj se vršijo volitve. Morebiti bo tudi naznanjen dan, ko se začne legitimacije in glasovnice razpošiljati. Sicer pa boste lahko zapazili sami, da so se začele razpošiljati legitimacije in glasovnice v Vašem okraju.

Blagovollite tedaj v prvi vrsti obrtni pozornost trenutku, ko se prično legitimacije in glasovnice razpošiljati.

2. Z velikim trudom sem zbral naslove vseh posameznih volilcev. Seznam volilcev za Vaš kraj Vam pošiljam v prigribu.

Prosim Vas, da pazite na ta seznam, da ne pride v neprave roke. Po potrebi pa izvolite sami seznam morebiti prepisati delno ali celotno in ga izročite še kakemu drugemu zaupniku.

Po končanih volitvah prosim, da se mi ta seznam zopet vrne.

3. Izvolite se takoj sedaj potruditi k vsem, v seznamu navedenim volilcem, trgovcem in obrtnikom, bodisi sami, bodisi po kakem zaupniku, ter si zagotovite, da volilec, ko prejme legitimacijo in glasovnico, odda glas našim kandidatom, oziroma izroči legitimacijo in podpisano glasovnico gotovo v Vaše roke.

Pripomnim, da so volilci edinole v seznamu navedene osebe in nihče drugi.

Blagovollite mi potem sporočiti, na koliko glasov sigurno lahko računamo v Vašem okrožju.

To poročilo pričakujem sigurno v osmih dnevih po prejemu tega dopisa, da zamoremo imeti v evidenci število naših pristašev in ukreiniti potrebne korake.

4. Ko se bodo razposlale glasovnice in legitimacije posameznim volilcem, ki so v tem seznamu navedeni, stopite takoj sami ali po svojih zaupnikih do vsakega posameznega volilca, ki naj Vam izroči svojo legitimacijo in glasovnico — glasovnico, podpisano na mestu, ki je označen s: podpis volilca.

Najbolje je, iti takoj za poštanim pismonošem, selom ali sploh za osebo, ki raznaša pisma, in ki bo raznašala tudi glasovnice, k volilcu in pustiti volilec takoj podpisati glasovnico ter pobrati takoj podpisane glasovnice z legitimacijami vred (torej vse, kar volilec prejme, ne da bi se kaj odtegnilo). Taka naglica je nujno potrebna, ker bodo tudi nasprotniki tako postopali.

Geslo je: Kdor prej pride, prej me-

lje.

5. Vsak volilec mora glasovnico, kakor rečeno podpisati na mestu, ki je označen s: podpis volilca.

Zenske ne podpisujejo glasovnice, marveč jo mora podpisati moški, ki ji trgovino ali obrt vodi, ali pa pomaga pri kupitji, in je imenu pristaviti beseda: upravitelj.

Če kak volilec ne zna pisati, naj ga podpiše kdo drug, on sam se naj podkriža, zraven pa naj se podpišeta dve priči.

6. **Skušajte dobiti vse glasovnice!** Pošljite k volilcem Vašega prijatelja, ali sploh zanesljivo osebo, da Vam izroči podpisano glasovnico z legitimacijo vred.

7. Imen kandidatov, ki sem Vam jih gori navedel, Vam niti treba ni pisati na glasovnice; to vse preskrbimo v Ljubljani.

S tem razbremenimo Vas, na drugi strani pa tudi lahko sami vse preskrbimo, da se glasovnice pravilno izpolnijo.

8. Kakor hitro imate večje število podpisanih glasovnic in legitimacij nabrahanj, jih takoj vpošljite rekomandirano na moj naslov: dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani.

Priporočljiva je večkratna pošiljanje iz tega vzroka, da lahko sproti glasovnice izpolnujemo.

Vsekakor pa glejte, da dobimo najkasneje dan pred volitvijo vse glasovnice in legitimacije.

9. Samoposebi umljivo je, da mora biti agitacija intenzivna, pri čemur pa se ne sme zgrešiti kakega izsiljevanja.

Stroške, ki jih imate, mi blagovollite po končanih volitvah naznaniti. Samoposebi umljivo je, da Vam potrebne izdatke povrnemo.

Na delo tedaj! Zberite, če mogoče, vse glasovnice, ta takoj jasno pokaže, da se naša trgovina in obrt ne pu-

stita zaničevati ne od Nemcev ne od klerikalcev.

Pričakujem Vašega cenjenega poročila, ter beležim

za izvršev. odbor nar. napredne stranke z rodoljubnim pozdravom najudaneji

Dr. Fr. Novak.

Naši somišljeniki sedaj vedo, kaj liberalci pripravljajo. Prosim vse somišljenike, da nemudoma opozore volilce-obrtnike in trgovce na nakane liberalcev in da ne dajo liberalcem volilnih listkov iz rok!

S. K. S. Z. svojim društvom!

Naša krščansko-socialna zveza je, kakor izkazuje statistika, najmočnejša ljudska izobraževalna organizacija na slovenskem jugu in se sme po številu svojih članov ter svojem delu prištevati med največja kulturna društva v celi naši državi.

Naša izobraževalna društva so za razširjanje ter uvrščanje krščanske misli med našim ljudstvom že jako veliko storila. Naša S. L. S. bi nikoli ne bila tako napredovala in se tako visoko povzdignila, ako bi ne bila njenega dela v prvi vrsti podpirala naša krščansko-socialna organizacija.

Veliko smo naredili, a še vedno ne zadosti! Časi so jako resni. Nasprotniki katoliške vere v Avstriji napenjajo vse sile, da izpodkopljejo vero, ki je temelj državi in sploh človeški družbi. Svobodomiselnost stranke hočejo vzeti katoliški Cerkvi še tisto mrvico pravice, ki jo ima do šole, do verskonavnega pouka, in delajo čezdalje bolj očitno in drzno na to, da se vrže križ iz ljudske šole, s precejšnjim uspehom so se pa lotile tudi dela razdreti krščanski zakon in le z 28 glasovi je padel zadnjič v parlamentu predlog, naj se ločnim katoliškim zakonskim proti cerkveni in božji postavi dovoli drug zakon. Na drugi strani pa socialna demokracija ščuje delavstvo, da bi porušila državo, pridiguje nepokorščino proti vsaki oblasti in niti revolucijo. Vlada pa spi in precejšen del njenega uradništva razdiralne namere svobodomiselnosti celo podpira.

Zato je sveta dolžnost krščanskega ljudstva, da samo svoje svetinje brani s pomočjo svojih organizacij. V tem boju za vero in avstrijsko domovino bo stalo slovensko ljudstvo vedno v prvi vrsti. Zato treba, da napnemo vse sile. Prevažno orožje v boju nam je dobro časopisje, zato treba, da posvetimo našemu dobremu katoliškemu časopisju posebno pozornost, položimo nanj posebno važnost.

Liberalci so potolčeni. V javnem življenju nimajo nikoder več nobene besede in veljave. Pač pa so še močni, kar se tiče tiska. V Ljubljani imajo tri dnevne, socialni demokrati enega, nadalje vzdržujejo liberalci tednik, več različnih revij, goriški liberalci imajo dva svoja lista, štajerski dva, tržaški en dnevnik.

Spiro tega se moramo mi naših listov timbolj okleniti. Spravimo vsaj en katoliški list v vsako slovensko krščansko hišo! Pa tudi izobraževalna društva kot taka morajo biti vsaj na poglavitne liste, ki zastopajo načela S. L. S., naročena. V tem pogledu se marsikje premalo stori. So društva, ki imajo en sam katoliški list ali pa se zadovoljujejo s tem, da gospod župnik, kaplan ali kdo drugi svoje liste daje društvu na razpolago. To ni prav. Društva morajo biti na naše liste sama naročena.

Strniti se moramo v eno samo močno falango. Trdnih vezi treba med nami, zato treba, da smo dobro poučeni vsi v vsem.

Društveniki na Kranjskem morajo imeti poročila o bratih na mejah, zato treba neobhodno, da imajo v društvih na razpolago iz štajerske poljudni in za mladeniče ter dekleta izborna pisani »Naš Dom« ter »Stražo« ali pa mariborskega »Slov. Gospodarja«, iz Goriške »Novi čas«, iz Koroske »Mir«. Istotako je živo potreba obmejnim bratiteljem, da čitajo liste iz Kranjske, iz središča vse organizacije, to so: »Slovenec«, »Domoljub«, »Bogoljub«, »Naša Moč« in »Mladost«. Na teh devet listov mora biti naročeno vsako društvo in društveniki naj jih kar najvestneje čitajo. V teh listih bomo priobčevali posledje vse naše važne sklepe, pojasnila, želje, tu bodo tiskana bojna povelja, tu zahtavana pot k našim ciljem. Zato je neobhodno potrebno, da so ti listi povsod na razpolago. Vsako izobraževalno društvo mora strošek za te liste zmagati, če ne, ne more vršiti svoje naloge. Stedi naj se pri drugih manj potrebnih stvareh. V svrhu ureditve tega vprašanja naj se zasnujejo po izobraževalnih društvih, kjer jih še ni, nemudoma časnikarski odseki, ki so velevažni in jim bomo posvečevali posledje največjo pozornost.

Prva skrb jim bodi spraviti v društva omnjene časopise ter skrbeti, da so isti v vsakem čimkolik lepore urejeni na mizi.

Zelo umestno bi bilo, ako vsako društvo takoj prvi teden po novem letu napravi poseben sestanek, kjer se

zbero člani v posvet, kako započeti veliko akcijo za razširjanje naših listov!

Ako se oklenemo trdnosti našega časopisa, se naša moč pomnoži, naša sila ojači; ako vsa društva in vsi društveniki storijo v tem oziru svojo dolžnost, bo naša armada nepremagljiva. Naš bojni klic v novem letu je:

V BOJ ZA DOBRO ČASOPISJE!

Odbor S. K. S. Z.

Promemoria liberalnemu učiteljstvu.

Učiteljstvu se, kakor znano, splošno ne godi bogve kako dobro. Vzrok je ta, da nismo med avstrijskim učiteljstvom zvo- nec najslabši elementi, dobri učitelji pa so v strahu. Zato učiteljstvo sploh posebnih simpatij ne uživa. Kričaji se tudi za izboljšanje učiteljskega gmojnega položaja na tak način potegujejo, da jim nobeden rad ne ustreže. S tem, da so zagrozili, da vstopijo v socialno demokracijo in če treba celo med anarhiste, so odbili učitelji od sebe celo nemško nacionalno zvezo. Kaj je vzrok, da igrajo med avstrijskim učiteljstvom ravno najbolj plitvi in nerazsodni ljudje prvo vlogo, o tem naj učitelji sami premišlujejo.

Kar se našega kranjskega učiteljstva tiče, se žalibog tudi med njim glas najslabših elementov najbolj sliši. »Učiteljski Tovariš« je še nedavno poslance S. L. S. imenoval »hijene«, vpil, naj bodo »tisočkrat prokleti od neba in pekla«, dejal, da »bolj hudečivo zlobnih ljudi ni pod solncem«, glasilo, ki ga »Učiteljska tiskarna« vzdržuje, je naše poslance imenovalo »največje lumpe«, štajersko liberalno učiteljstvo pa je izdalo parolo, naj gredo učitelji po deželi »odpirati kmetom oči« v liberalnem smislu, kakor da bi to bilo tisto čarodajno sredstvo, s katerim bi se dalo učiteljstvu gmojno pomagati. Našel se je pa liberalen učitelj, ki se mu to početje zdi vendar že preneumno in je v »Tovarišu« 22. m. m. povedal svoje mnenje tako-le: »Odpirati kmetom oči! Ampak za Boga, na kakšen način? Tako, da agitiramo za liberalno stranko? O, simplicitas!« sem vzkliknil. Ne kmetom, ampak nam učiteljem bi bilo treba enkrat radikalno odpreti oči. Ali smo res tako zamaknjeni v gotove liberalne fraze o naklonjenosti napram šoli in učiteljstvu, da ne vidimo in ne slišimo, kaj se godi okrog nas dan za dnem? Ali se ne moremo prav ničesar naučiti iz preteklosti? Ni dovolj, da nas obdajajo na vseh straneh krivi preroki, iz naših lastnih vrst se dvigajo kliči, ki nas vabijo s sirenskimi glasovi zopet in zopet v objem teh krivih prerokov! Krmili so nas in krmijo nas še vedno z emfatičnimi frazami, da bi nas upijali, da se nam potem rogačo, da zabimo v pijanosti na svoj glad in na njihovo ostudno igro z nami. Toda biti hočem jase! Govorim na naslov slovenskih takozvanih naprednjakov, ali, če hočete, narodnjakov, da ne bo pohujšanja. Vprašam, če se ne bo zamerilo, ali ni bilo na Slovenskem še nikdar dobe, v kateri bi nam lahko naši »prijatelji« pokazali v dejanju svojo naklonjenost? Ali je slovenski učitelj šele od danes trpin in berač? Liberalna era je popisana v zgodovini slovenskega učiteljstva z njegovo srčno krvjo. Uboga učiteljska para! Gladnega in raztrganega so te izročili tvoji »prijatelji« na milost in nemilost klerikalnemu inkvizitorju! »Man läßt den Armen schuldig werden, dann überläßt man ihn der Pein.« — In vendar mi je manj odločno to rabljevo opravilo, ki ga izvršujejo moderni Kritusovi namestniki nad nami, kot pa ostudna ironija, ki se skriva v hinavski tolažbi naših »prijateljev«. Varuj me prijatelj, sovražnikov se bom že sam! —

Bravo! Prijatelj učitelj se pa moti, če meni, da opravlja naša stranka »rabeljsko delo« nad učiteljstvom. Naša stranka je pokazala, da hoče učiteljstvu, kolikor je to z ozirom na gospodarski položaj dežele mogoče, pomagati iz bede, v kateri so je pustili liberalci. Res pa je to, da se zazdaj tudi iz tega razloga ne more še več storiti, ker se ljudstvo zelo upira temu, da bi se učiteljske plače definitivno in izdatno povišale. Liberalno učiteljstvo je tisto, ki edino še vzdržuje propalo liberalno stranko, ki z ostudnim fanatizmom vodi protiversko gonjo, ki pobaliskuje psuje S. L. S. Dokler bo to učiteljstvo v javnosti prevladovalo, bodo žalibog tudi dobri učitelji morali trpeti. Liberalno učiteljstvo je najinferiornejši element v našem javnem življenju in se ne bo izlepa izmudovalo. Vsak kmetič je danes desetkrat bolj razborit in brihten kakor ta kompanija. Dokler ne bo radikalno iztrebljena, se razmere ne bodo izboljšale. Trezni del učiteljsva naj se ojunači in začne radikalen in energičen boj zoper te škodljivce, pa bo naenkrat boljše! Ali ni še par pametnih mož na deželi, da bi vrgli iz jugoslovanske učiteljske zaveze tistih par petelinov, ki so ves kredit učiteljstva zapravili? ...

Ustanovili so »Jutro« in vrgli zanj 30.000 kron vun. To je učiteljski denar, krvavo prislužen, to je denar, ki je pravzaprav namenjen za učiteljske vdove in

sirote, a so ga vtaknili v list, ki ni nič nesel, samo da so psovali S. L. S. in katoliško cerkev napadali. Zdaj so ustanovili drug list, da bo požrl še zadnje krajcarje tistih fondov, ki so jih učitelji-trpini skupaj znosili. Samo da imajo nekateri sinesi kure in lahko zadostijo svoji strupeni strasti.

Posledice bodo za vse učiteljstvo skrajno slabe.

Nečuvčen škandal za »Slovenski Narod« in liberalno stranko.

»Slovenski Narod« odobrava, da so židje vrgli slovenskega delavca na cesto.

Židovska družba vevških popirnic, je zakrivila te dni veliko brutalnost z odpustom dolgoletnega pridnega delavca Antona Jeriha. Mož, ki je podpisal prošnjo za draginjske doklade, je bil nenadoma odslovljen. Družba izkoriščevalcev, se čuti v družbi propalih liberalnih in soc. demokratskih denunciantov dovolj močna, pričeti krut boj z delavstvom. Sedanji ravnatelj Tittel ima nalogo, odkar je to postal, uničiti delavsko organizacijo in je v ta namen uporabljal vsa sredstva, ki jih je mogel ter si je polagoma uglašal pot, zanašajoč se na lahkovernost naših ljudi in na liberalno - soc. demokratske podrepnike. Sedaj se vodstvo tovarni čuti močno dovolj s silo razgnati one ljudi, ki stoje v naši organizaciji. Pričeli so z onim, o katerem menijo, da je glava organizacije, ki jim prizadeva toliko preglavic in vspešno zabranjuje izkoriščanje in tlačenje delavstva. Kakor čujemo, namerava vodstvo odpustiti celo vrsto izkušanih in dolgoletno zaslužnih delavcev ter jih nadomestiti s tujci. Liberalcem je to početje vodstva tovarne seveda po godu. Če pride tudi nekaj sto Nemcev in soc. demokratov v Vevče in če izgube vsi domačini delo, kaj se briga za to »Slovenski Narod«, ki z največjim zadovoljstvom pozdravlja odslovljenje Jerihe. Nemec ima pri »Narodu« seveda prav. Resnica, da je liberelec brezdomovinec, se kaže tudi tu. Raje Nemce kot Slovence, ako ti ne trobijo v liberalni rog. Sram naj bi jih bilo! Za to »ljubezen« »Slovenskega Naroda« do slovenskega delavstva, je odgovorna vsa liberalna stranka! Z vodstvom tovarne pa naj računajo oni javni faktorji, kateri so v to poklicani. Delavstvo pa naj ostane trdno, ko se pogazi hinavstvo, pa bo zopet boljše. S. L. S. je včeraj najlepše odgovorila na židovsko zlobo s tem, da je Antona Jeriho soglasno izvolila v vodstvo S. L. S.

Iz Hribarjeve županske dobe.

Hribarjevo gospodarstvo in Vseslovanstvo bo stalo ljubljanske davkoplačevalce še težke stotisočake. Deloma čuti to ljubljanski meščan že danes, pa bo občutil še od dne do dne hujše. Temu ljubljani. davkoplačevalcu pove-mo že danes, da namerava liberalna večina občinskega sveta takoj v prvi polovici prihodnjega leta zvišati občinske doklade od 35 na 45 odstotkov, da dobi pokritje in denar za redne potrebe. In teh je cela skladovnica. Hribar se je vzdržal kot župan ljubljanski le vsled tega toliko let, ker je 1. vladal z absolutizmom, ki se ga je naučil na Ruskem, in s terorizmom, ki ga je posnel pri Mladočehih in podobnih ljudeh; 2. pa je »gospodaril« z mestnim občinskim premoženjem le zato tako imenitno, ker je imel in poznal svoje mameluks, ki jim je znal zamašiti usta, če so kaj godrnjali, s tem, da jim je kot moker otrok zacepetal in žugal da »odstopi«, če ne bo njegova obveljala, drugim pa s tem, da jim je plačeval z občinskimi stotaki splošno znane sinekure. Hribar bi pa ne bil mogel na ljubljanskem magistratu tako rogoviliti, če bi imel v občinskem svetu kako opozicijo! Saj prva leta je bilo v občinskem svetu par mož, ki niso hoteli pred Hribarjem pod mizo zlesti, a župan je zopet togotno ceptal in pretil da »odstopi«, pa so modri in pametni trije opozicionalci rajši sami izstopili iz Hribarjeve liberalne struje. In tako je bil brez opozicije in preprečil je svoj čas tudi IV. volilni razred z 10 mandati, ker se je — opozicije bal! Kako bi bilo pa drugače mogoče, da je bil on kot župan v Ljubljani skozi 14 let — absoluten gospodar!? Naj bi bil tako drzno in tako samooblastno nastopil župan kakega drugega glavnega mesta z lastno občinsko avtonomijo proti občinskemu svetu kot je Hribar v Ljubljani, to bi vam bil sfrčal s svojo čestihlepnostjo in togoto iz dvorane, da bi električne luči pogasile! Župan Hribar pa je čestopastno nastopal, kot bi bili občinski svetovalci njegovi pisarji banke »Slavije«, ljubljanski mestni davkoplačevalci pa — mumije, ki morajo blagajno polniti. Da je lani iz same častihlepnosti

in trmoglavosti sprejel izvolitev in tako oropal Ljubljano občinske avtonomije, je itak znano!

Koliko stavb se je n. pr. v Ljubljani po potresu zgradilo, ki se ne investirajo in rentirajo in ki ne bodo občini tudi nikoli nobenega dobička donasale! Pa postaviti so se morale, ker je Hribar takoj zagrozil, da »odstopi«, če mu je kdo ugovarjal. Kakor togoten dveleten otrok je zaceptal n. pr. ko se je šlo za nepotrebni in zavojeni »Mestni dom«, za »Prešernov spomenik« na Marijinem trgu, za srušanje cesarjev spomenik, ki je stal nad 12.000 kron, ki bi ga bil pa n. pr. Bernecker napravil za 9000 K tisočkrat lepšega in dostojnejšega nego mladi neizkušeni Peruzzi. A Hribar je hotel imeti cesarjev kip od Peruzzija, ker je bil njegov oče svoj čas na barju dober agitator za Hribarjeve mameluks; za Prešerna pa je zopet »acceptal«, da mora tam stati, da ga »vsak tujec« (!) vidi (menda zato, ker stoji kot ulit štor, vrh štora pa žaba ki kvaka čezenj). — Pa ne bomo vseh živih Hribarjevih »spominov« in »spomenikov« naštevali, kar se jih je vsled njegovega absolutnega gospodarjenja in pa popolne nesposobnosti in krivde njegovega občinskega sveta na stroške ljubljanskih davkoplačevalcev zgradilo in s krvavimi stotisočaki meščanov tudi plačati moralo, nego rekapituliramo le na kratko, da je polovica napravljene zavožene in mestu na škodo, da je mestna občina zagazila vsled te nezasišane svojeglavnosti in znane površnosti po nepotrebnem v kriče dolgove, in da je sreča za Ljubljano, da so dunajski vladni krogi vrgli tega župana z županskega stola na tla. Kajti Hribar je imel napravljen še en gotov načrt in trden sklep istega izvršiti, če bi ne bil prej z magistrata odletel. Ta načrt bi bil pa porinil Ljubljano, če bi ga bil Hribar izvršil dal. v močvirje dolgov, iz katerih bi se mesina občina nikdar več izkopala ne bila. Ta načrt je obsegal med drugim n. pr. vspenjačo na grad, galerijo slik (!) prenovitev grajskih poslopij in slednjič med drugim nezmisljeni načrt, v mokrih, vlažnih tleh zgraditi na prostoru starega nov magistrat, (!) ki bi ne ustrezal niti higijeničnim, niti službenim zahtevam ter bi temni in ozki njegovi prostori ustrezali komaj za 5 let.

Pa čemu bi govorili še kaj več o tem brezmiselnem gospodarstvu eks-župana Hribarja, saj je dovelj, da Ljubljana posledice neprevidnega ravnanja z občini premoženjem že zdaj dovolj čuti. Koliko stotisočakov bi bila mestna uprava prihranila, če bi bila zadnjih 14 let v spretnějšíh rokah, in koliko modernejši in cenejši bi se bila regulacija ulic in cest izvršila, da niso odločevali pri načrtu ljudje — Hribarjeve domišljavci! Zdaj pa je kriza tu in dolgovi, ki pa jih moramo vsi trpeti in plačevati, mesto da bi plačali škodo mestu tisti, ki so s Hribarjem gospodarili na magistratu. To pa rečemo zdaj: Tako se v Ljubljani z občinskim denarjem ne bo več delalo in novi ljubljanski župan bo moral vestno skrbeti za red in korist v občinskem gospodarstvu, če bo hotel imeti mirne ure v sejah. Kot župan se bo pa moral tudi zavdati, da: Kdor uživa čast, ima tudi — dolžnost!

*) Koliko so stali n. pr. tudi njegovi zoprni »samostalni predlogi«, ki so se morali seveda na mestne stroške tiskati (!), a večina njih pa je bila nesmisel in šušmarija, kar se je potem v praksi pokazalo. A seveda, Hribar si je domišljal, da zna vse!

Vsako gospodinjstvo veseli letošnji Mesmerjev čaj. Močna, slastna angleška zmes (5 K za pol kg) in priljubljena ruska zmes (6 K za pol kg) dasta izredno idealno pijačo. Manjši zavitki 50 do 110 vinarjev.

Zobna krema
KALODONT
Ustna voda

Matildin vrelec

najfinjša in najdragocenejša alkalična grenčica je najsigurnejše sredstvo ob prehladu tvoritvi kisline, pri obolenju sopila in prebavi, pri boleznih jeter in oblisti.

Ta voda se da izborno mešati z vinom
Glavni zastopnik za Kranjsko: Frano Schantel, Ljubljana, Franč škanska ul.

Zaloga v I. ljubljanskem skladu
Krisper-Tomažič, družba z o. z.

Občinske volitve.

OBČINSKE VOLITVE V SV. KRIZU PRI KOSTANJEVICI.

Občinske volitve so končane s popolnim porazom liberalcev: nimajo ne župana, ne svetovalca, izgubili so vse. Res so sprajli par svojih pristašev z največjo težavo odobor; to jim je tako zmešalo glavo, da tudi veliko večino ostalih, od S. L. S. voljenih odbornikov za svoje v »Narodu« in »Jutru« razbobnali. Toda laž ima ratke noge; to se je pokazalo 14 dni po volitvah, ko se je šlo za konstituiranje odbora. Naši odborniki se sedaj tembolj zaveda o svojih načel in svoje moči, ki tiči v adinosti nastopa — in zato se je včeraj deležilo 16 naših novih odbornikov s svojim županom na čelu zaupnega shoda S. L. S. v Ljubljani. In to je najboljši odgovor na lažnjivce.

AVSTRO - OGRSKA.

Zasedanje deželni zborov.

Dunaj, 5. januarja. Tirolski deželni zbor se skl. 16. t. m., češkega deželne zboru ne nameravajo sklicati.

Trst, 5. januarja. Včeraj in danes se posvetojuje zastopniki strank istrskega deželne zboru o modalitetah za sklicanje deželne zboru.

Dunaj, 5. januarja. Te dni izide cesarski patent, po katerem se skličejo razven češkega in istrskega vsi deželni zbori.

ODSTOP VOJNEGA MINISTRA AUFFENBERGA.

Budimpešta, 4. januarja. Z ozirom na poročilo, da bo moral odstopiti Auffenberg radi svojega govora v delegacijah, se poroča iz krogov ogrske vlade, da o odstopu vojnega ministra ni nič znanega. Vojno ministrstvo je obljubilo, da respektira brambno reformo in finančni dogovor, ki se ga drži ogrska vlada.

Posojilo Avstrije.

Dunaj, 4. januarja. Z ozirom na poročila, da išče vlada posojilo v Londonu in v Parizu za oboroževalne namene, objavlja »N. Fr. Pr.« avtentična obvestila, da Avstrija ne najame posojila za vojaško oboroževanje, marveč za to, da se pokrije prejšnji dolg in za mirovne gospodarske investicije in da vlada ne namerava najeti posojila v inozemstvu.

Železniške zgradbe v Bosni.

Sarajevo, 5. januarja. Deputaciji bosenskega deželne sveta na Dunaju se je zagotovilo, da zgradi Avstrija normalnotirni progi Jačce—Rama in Prozor—Aržano na svoje stroške, Ogrska pa progo Tuzla—Samac. Nadalje se deloma na stroške monarhije pregradi ozkotirna proga Tuzla—Doboj—Sarajevo v normalnotirno, a pozneje. Parla-menta sta že zagotovljena, da bosta glasovala za te predloge. Istočasno z navedenimi železniciami se prične graditi na stroške Bosne proge Novi—Bihač—Banjaluka—Jajce in Tuzla—Bjelina.

Vojaške konference.

Dunaj, 5. januarja. V prvi polovici januarja se vrše na Dunaju pod cesarjevim predsedstvom konference generalov.

Nemci proti Lahom.

Dunaj, 5. januarja. Poslanec Einspinner je izjavil o spomeniku Oberdanka v Benetkah, da je postavljen tega spomenika fanatiku, ki je hotel usmrtiti našega cesarja, zelo vplivalo na naziranje veliko poslancev nemške narodne zveze glede na laško fakulteto.

Zgradba prvega ogrskega dreadnoughta.

Reka, 5. januarja. Ladjedelnica Ganz Danubius je pričela 3. t. m. graditi oder za prvi dreadnought, ki ga zgrade Ogrji.

Darovi.

+ Sklad Mohorjanov »Slovenski Straž.«. 285. Mohorjani Sv. Jurij ob uš. železnici, po podružnici Slov. Straže 18 K; 286. v Čačah, po č. g. Fr. Havliček, župniku, 2 K 10 vin.; 287. v Zavracu, po župnijskem uradu 2 K; 288. na Brezjah, po cerkvenem predstojništvu 4 K 20 vin.; 289. v Beljaku, po č. g. rev. G. M. Trunk 5 K; 290. v Spodnji Polskavi, po č. g. Fr. Heber, župniku, 3 K 20 vin.; 291. v Sv. Križu nad Jesenicami, po župnijskem uradu 6 K; 292. v Trebelnem pri Mokronogu 8 K; 293. v St. Vidu nad Ljubljano 30 K; 294. v Medani, po č. g. Janezu Kurinčič, kuratu, 14 K; 295. v Brežicah, po župnijskem uradu, 11 K; 296. v Hočah, po č. g. Adamu Grušovnik, dekanu, 9 K 60 vin.; 297. v Ponikvah P. im., po č. g. Krištofu Tomšič, vikariju 5 K; 298. v Vodica, Gorenjsko, po č. g. Antoku Širaj, kaplanu, 20 K; 299. v Šmihelu pri

Novem mestu, po č. g. Ant. Kastelic, kaplanu, 10 K; 300. v Novem mestu, po č. g. Karolu Supin, vikariju, 12 K; 301. v Disklah, Goriško, po č. g. Vinku Mežan, vikariju, 3 K; 302. v Cerkljah pri Kranju, po g. A. Brecljnik 10 K 50 vin. — Nad 300 slovenskih župnij je že prispeva o skladu. Naj bi se pridružile prav vse. To zahteva njih narodna čast!

— Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi so poslali prispevke sledeči dobrotniki: Z. Bernot na Dunaju 3 K; Gospa H. Diehl v Celju 10 K; Hranilnica in posojilnica v Šmarji 50 K; Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju 437 K 39 vin.; Dr. U. Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici 4 K; H. Milavec, cand. iur. 20 K; Narodna društva v Ptuj 100 K; Okrajna posojilnica v Ormožu 20 K; Fr. Plohl, c. kr. šol. nadzornik v Gorici 3 K; J. Prevec, c. kr. okrajni sodnik v Logatcu 160 K kot tretjina čistega dobička v Radovljici prirejene veselice; Dr. K. Triller, odvetnik v Ljubljani 50 K; K. Schweiger v Ljubljani 15 K; Upavništvo »Slov. Naroda« 40 K; Dr. O. Volkar, Litomyšl 6 K; Vydova tovarna hranil v Pragi 50 K. — Za Tomšičov fond: I. Arh, c. kr. vladni svetnik 10 K; Dr. M. Rostohar, vseuč. docent 10 K; Ljubica in Drago Šebesta v Pragi 10 K; Dr. Karel Šebesta, advokat v Pragi 20 K; Pavlina Tomšičova v Pragi 20 K. Živeli nasledniki!

Štajerske novice.

š Za božičnico slovenski štajerski. Ivan Šelih, župnik, Sv. Kunigunda, 10 K. — Martin Ledenič, posestnik, Pišce p. Petrovč, 12 K. — Josio Črnko, župnik v pok., Studenci pri Mariboru, 1 K 50 vin. — Josip Karba na Krapi 1 K 64 vin. — Slav. kat. akad. teh. dr. »Zarja«, Gradec, 3 K. — Ivanka Antloga, Gotovlje, 1 K. — Dr. I. Fermeč, odvetnik, Ptuj, 12 K. — Anton Inkret, gostilničar, Karčovina, 3 K. — Martin Jurkovič, dekan, Ljutomer, 10 kron. — Avgust Gunther, Slovenjgradec, 10 K. — Josip Tombah, župnik, Št. Peter pod Sv. Gorami, 2 K. — L. Ribič, kaplan, Gradec, 2 K. — Janez Vogrinc nabral na domači veselici v Nadolah 3 K 20 vin. — Hvala — in prosimo tudi vse one, ki se še niso odzvali, da vsaj nekaj prispevajo. Izpolnite položnice »Slovenske Straže«!

š Ornič odpustil uradnega predstojnika ptujskega magistrata. Ptujski Ornič je kar nenadoma na osem dni odpovedal službo predstojniku ptujskega magistrata dr. Högljerju, ne da bi se o tej stvari občinski svet sploh kaj posvetoval. Dr. Högljer ni vedel hotel plesati tako, kakor je Ornič žvižgal. Radi Orničove nasilnosti je v Ptuj precej razburjenja. »Marburger Zeitung« izmiva Orniču glavo.

š Od namestije. Za podpredsednika namestije v Gradcu je imenovan dvorni svetnik Karl Myrach pl. Rheinfeld. Služboval je doslej v Solnogradu.

š Sklep štajerske kmetijske družbe glede živinozdravnikov. Osrednji odbor štajerske kmetijske družbe je v svoji seji, ki se je vršila meseca decembra 1911, sprejel sledeči sklep: »Ker se pomanjkanje živinozdravnikov v resnici po celi deželi zelo, zelo močno občuti in ker nikakor ni mogoče upati, da se bo v doglednem času lahko nastavilo primerno število diplomiranih živinozdravnikov in ker se vlada nikakor ne ozira na dolgoletne želje prebivalstva, se priporoča upravičenost predloga podružnice v Mariboru, da se kot uradni živinozdravniki nastavijo le absolventi živinozdravniških visokih šol, da se naj za zdravljenje bolne živine rabijo pomožni živinozdravniki, ki naj bodo pod vodstvom in nadzorstvom uradnih živinozdravnikov, da se naj delokrog obeh natančno določi, plača uradnih živinozdravnikov uredi in zboljša in živinozdravniškim praktikantom dovoli kupovanje strupov. Zato se načelstvo c. kr. kmetijske družbe pozivlja, naj vpliva na vlado, da bo kmalu izpolnila želje kmetijskega prebivalstva, kakor so izražene v tem predlogu podružnice v Mariboru.« Nadalje se je sprejel predlog, naj družba vlado naprosi, naj nameravajo živinozdravniško visoko šolo čimprej ustanovi v Gradcu.

š Pretep z noži s smrtnim izidom. V neki gostilni v Rogatcu sta popivala pred kratkim zakonska Jurij in Marija Potočnik, s svojim sinom Simonom, kmečkima sinoma Blažem in Šefanom Kitakom ter učencem Mihaelom Mikoličem iz Tlakega. Ko so se vračali domov, je nastal med njimi prepir. Brata Kitak sta med preprom napadla Potočnikove in Mikoliča z noži in jih tako poškodovala, da je oče Potočnik drugi dan vsled hudih ran umrl. Potočnikov sin Simon pa je smrtnonevarno ranjen. Učenec Mikolič je tudi dobil sunek z nožem v nogo, Potočnikova žena pa ima več ran. Blaž in Šefan Kitak sta vobče znana pretepača. Orožniki so ju aretovali in izročili okrajni sodniku v Rogatcu.

š Iz Šmarja pri Jelšah. Za poštarja v Šmarji pride g. A. Krolnik iz Kirchberga. — V ponedeljek, dne 8. januarja 1912 se vrši pri nas zopet dovoljeni živinski sejem.

š Iz Celja. Opozarjamo še enkrat na predstavo Slovenskega izobraževalnega društva »Divji lovec«, ki se vrši na praznik Sv. Treh kraljev ob 3. uri popoldne v vrtni dvorani hotela pri »Belem volu« v Celju. Igro je spisal F. S. Finžgar in snov je vzela iz časov francoske okupacije. Poselite prireditve v obilnem številu. — Jubilej svoje 25 letne službe je obhajal 1. t. m. policijski stražmojster g. Franc Mahr v Celju. Gosp. Mahr je splošno priljubljen tudi med Slovenci. Želimo mu še na mnoga leta! — Kakor poroča »Narodni List«, mislijo celjski liberalci ustanoviti podružnico nekega »narodno-obrambnega« društva »Branibor«. Zopet eno novo društvo za širjenje gnilega liberalizma v Celju.

š Imenovanje. Namestniški konceptni praktikant v Ptuj Alfonz vitez pl. Premerein je imenovan namestniškim koncipistom.

š Loka pri Zidanem mostu. Zoper občinske volitve, pri katerih so vsled čudenega postopanja obč. tajnika in vsled sejma v Laškem trgu zmagali liberalci, je vložen rekurz, kateremu se bode moralo ugoditi, ker so se dogajale pri agitaciji velike nepostavnosti in sleparije od strani liberalcev.

š Novice iz Sv. Barbare v Halozah. Pri podiranju drevja se je ponesrečil delavec Jožef Kolednik iz Okiča. Padlo je na njega neko deblo ter mu zlomilo hrbtenico. Bil je še previden s svetotajstvi, a je kmalu nato umrl. — Na sušici je pri nas umrl posestnik Miha Štumberger. Bil je vrl pristaš naše stranke in spreten agitator. N. v m. p! — Nadalje je tukaj umrl vrl pristaš naše stranke posestnik Anton Hvalec. Prijel ga je srčni krč. Kako je bil med ljudstvom priljubljen, je kazal njegov pogreb, ki se ga je udeležilo mnogo ljudstva od blizu in daleč. Lahka mu zemlja!

š Čitalnica v Slovenski Bistrici n. znanja, da se vrši XVI. društveni redni občni zbor v nedeljo, dne 7. januarja 1912, zvečer ob 6. uri v društvenih prostorih s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Poročilo odbora in šestih odsekov. 3. Volitev predsednika, odbora, računskih revizorjev in odsekov. 4. Poljubni predlogi in nasveti. Zastopanje po pooblaščenjih je dopustno.

š Cerkevni rop. Na Novega leta dan je hotel g. župnik v cerkvi na Kalobju pri Celju pobrati iz pušice denar. Pri tem pa je zapazil, da je ključavnica na pušici odtrgana in denar iz nje ukraden. Koliko denarja je vlomilec odnesel, se ne ve; morala pa je biti večja vsota, ker pušica že dalje časa ni bila izpraznjena. Za vlomilec ni sledu.

š Konkurz je dovolilo celjsko okrožno sodišče nad zapuščino Alojzija Ladek, bivšega učitelja.

š Smrtna kosa. V Mariboru je umrl po dolgi mučni boleznii stotnik v pok. g. Artur vitez Bitter pl. Jessenberg.

š Ošpice. Zaradi nalezljive bolezni ošpic v Slov. Bistrici in okolici sta šulferajnska šola in otroški vrtec zaprta.

š Iz politične službe. Namestnik je imenoval namestniškega konceptn. praktikanta Egona pl. Artens, dr. Meinharda Meze in dr. Marka Ipavica namestniškim koncipistom ad personam, namestniškega računškega praktikanta Evgena Grünvalda namestniškim računskim asistentom ad personam, in absolviranemu pravniku Francu Sedlmayr je dovoljena praksa za politično konceptno službo.

VELIK PREVRAT NA KITAJSKEM.

Kakor znano so republikani izvolili za predsednika kitajske republike dr. Sunjatsena, ki je v ponedeljek prevzel vlado. Uveljavljena seveda republika še ni, in to tem manj, ker proglašajo Mongolci svojo neodvisnost in nameravajo za svojo obrambo pozvati Ruse v Mongolijo. O zadnjih dogodkih na Kitajskem so došla sledeča poročila:

Dr. Sunjatsen prevzel predsedstvo kitajske republike.

Berolin, 5. januarja. (Zasebno.) »Berliner Zeitung am Mittag« poroča: V ponedeljek se je vršil slovesen vohod dr. Sunjatsena v glavno mesto republikancev, Nankin. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Topovi so ustrelili Sunjatsenu na čast 21 strelav. Dne 3. januarja ob 11. uri dopoldne je prevzel dr. Sunjatsen začasno vlado in prisegel, da hoče pregnati Mandžuce, obnoviti mir in ustanoviti ljudsko vlado na Kitajskem. Ko to izvede, odstopi, da se pravilno izvoli predsednik republike. Prvi uradni čin nove vlade je bil, da se je uvedel nov koledar, s katerim se prične novo leto tudi na Kitajskem 1. januarja.

Mongolska razdeljena v tri kraljestva. — Posredovanje Rusije.

London, 5. januarja. (Zasebno.) »Daily Telegraph« poroča: Kakor vse kaže, razpade Mongolska v tri kraljestva ali kneževine, katerih nadvladar naj bi bil v političnem in duševnem oziru Dalaj Lama v Tibetu. Princi in velikaši vzhodne Mongolske so v Urgi že izvolili zastopnika Dalaj Lame. V

zahodni Mongolski so se že tudi pričeli pogajati za to, da se proglasi v Kobelu neodvisnost in da ustoličijo svojega duhovnega glavarja. V južni Mongolski nameravajo ponuditi krono nekdanjemu svetovalcu Dalaj Lama. Princi so naprosili kitajskega guvernerja, da naj odpotuje, a ta se brani zapustiti Mongolsko. Rusi pričakujejo, da jih prosijo mongolski knezi za varstvo in se pripravljajo, da njih vojski odkorakajo v Mongolsko.

GOSPODARSKE VESTI.

Zakaj naj se tudi žena podpiše na zadolžnici? Pod tem naslovom je priobčil »Narodni Gospodar«, glasilo Združene zveze, upoštevanja vreden članek, v katerem se temeljito dokazuje, kako potreben je odstavek vzornih pravil za rajfajznovke, ki zahteva, da se za vsako posojilo s podpisom na zadolžnici obvezeta oba zakonska. Varnost posojila je tako mnogo bolj zagurana in izključeno vsako izvijanje. Tudi poroštvo je v takem slučaju mnogo manj nevarno. Velik je pa tudi moralni pomen tega določila, kajti tudi žena se trudi v skupnem gospodarstvu in je le pravično, da ve za vse dolgove in more mož obremeniti posestvo le z njenim soprivolenjem. Tega načela pa naj bi se oprijeli tudi razni denarni zavodi po mestih; predvsem iz ozirov na lastno korist, na varnost posojila in zaščito porokov. Zlasti pa bi bilo to priporočati s splošnega narodnogospodarskega stališča. Veliko nepotrebnega lahkomišelnega zadolževanja bi se na ta način preprečilo, ker bi žena vedela za vsak denar, ki bi ga mož dobil in tako tudi lahko kontrolirala njegove izdatke. Marsikatera družinska katastrofa bi se tako onemogočila iz vsega početka. Obratno pa naj se seveda tudi ženi upa le tedaj in v toliko, v kolikor mož izrecno prevzame soodgovornost oziroma soobveznost.

Književnost.

* »Čas«. 1912. VI. letnik. Zvezek 1. Vsebine: Naši boji in krščansko načelo. Dr. Aleš Ušeničnik. — Kulturno-bojni načrti. (Dr. Josip Gruden.) — Acta Martyrum. (J. Samsa.) — Vzajemnost med Slovenci in Hrvatji. Ivan Mazovec. — Poglavlje iz našega narodnega gospodarstva. (Prof. dr. V. Šarabon.) — Obzornik: Verstvo. — Tomaž Hren in gornjegrajska sinoda l. 1604. — Monizem — religija prihodnosti? — Dr. Rostoharjev narodni radikalizem in vera. — Literatura. — Filozofija. — Resnica, svoboda pa dr. Ilesič. — Od kod človek? — Sociologija. — O kartelih. — Umetnost. — Pjesme. — Mati svetega veselja. — Zapiski. — Ljudska izobrazba. — Naši društveni odri. — Zapiski. — Literatura. — To in ono. — Bibliografija slowianoznanstva polskiega. — »Čas« izhaja kot dvomesniček. Naročnina 7 K, za dijake 4 K. Za člane »Leonove družbe« je naročnina plačana z letnino. Naročnina se pošilja na »Leonovo družbo« ali »Čas« v Ljubljani.

* Prijatelji hrv. pučke crkvene pjesme. Glazbeno društvo »Vijenac« u nadb. sjemeništu u Zagrebu kani izdati u sporazumu sa »Cecilijim društvom« priručnu pjesmaricu hrvatskih crkvenih pjesama za porubu kod pučkog pjevanja. — U pjesmaricu ući će najvećim dijelom stare hrv. crkvene pjesme iz »Citare oktorde« i one od novijih glazbenika, koje odgo-varaju duhu crkvenom i narodnom, kojih je veći dio izašao u »Sv. Ceciliji«. Svrha je ove pjesmarice, da u prvom redu raširi pravu hrvatsku pučku crkvenu pjesmu, a u drugom redu, da olakša mnoge tehničke poteškoće kod prepisivanja ovih pjesama — i pjevačima i učiteljima pjevanja. (Baš se radi pomanjkanja priručnih dionica slabo populariziraju i najljepše pjesme iz »Sv. Cecilije«.) Prilozi »Sv. Cecilije« služiti će orguljašima kao partitura, a ova pjesmarica kao dionice pjevačima. Pjesmarica će izaći štampom praktički i ukusno opremljena. Stojati ne će preko 60 fil. (opsizat će s uvodom preko 80 str.) Samo će se tolika naklada udariti, koliko se primjeraka unaprijed naruči. Umoljava se, da se naručbe pospješ. — »Vijenac«, glazbeno društvo u nadb. sjemeništu, Zagreb.

Domača pitna zdravljenja zahtevajo malo časa in denarja! Profesor dr. Cantani, svetovnoznan raziskovalec na polju sladkornih bolezni, je dognal naslednje: Naravna Franc Jožef-ova grenčica, zavživana na tešče, ne učinkuje samo kot lahko odvajalno sredstvo, ampak tudi od časa do časa regulira delovanje želodca tako, da popolnoma nadomešča zdravične vode Karlovih varov. 22

Italijansko-turška vojska.

Tripoliška vojska traja zdaj že četrty leta, ne da bi se bila dosedaj odločila, Lahy se utrjujejo in ne prodirajo, medtem ko jih Turki in Arabci vedno nadlegujejo. Italijani mobilizirajo naprej, ne da bi bili zasedli razven nekaterih obrežnih mest, deželo. Naš zemljevid nam kaže dosednji razvoj vojske. Dne 29. septembra 1911 je bila vojska napovedana. Dve turški torpedovki so vničili Lahy še tisti dan pri Prevezi, drugi dan so uničili Lahy zopet dve turški torpedovki in bombardirali mesto. Mesto Tripolis so pričeli Lahy bombardirati 3. oktobra, mesto so zasedli Lahy 6. in 9. oktobra. Medtem je bil zvan na pritisk velelasti preboj abruški vojvoda iz Jadranskega morja v Tarent. Dne 6. oktobra je bomba rala laška topničarka arabsko mesto Hodeida in vtlopila eno turško topničarko. Prvi večji boj je bil 9. oktobra pri Tripolisu, 10. oktobra so zasedli Lahy pristanišče Tobruk v Cirenajiki. Podolgotrajnem obstreljevanju in po hudih bojih z velikimi izgubami so osvojili Lahy 20. oktobra Bengazi. Hudi boji so se bili pri Bengaziju in pri Tripolisu 26. in 27. oktobra. Turki so 30. oktobra iztrgali Lahom Bumelianu. Hudi, krvavi boji so se bili 3. nov. pri Bengaziju. Italija je proglasila 5. novembra formalno aneksijo Tripolisa in Cirenajike. Dne 14. novembra so bili poraženi Turki pri Tripolisu, dne 26. novembra so iztrgali Lahy Turkom utrdbo Mepri pri Tripolisu. Turki so se umaknili do roba puščave. Z velikanskimi žrtvami so osvojili Lahy 3. decembra oazo Ain Zarro, ki leži 12 km južnozahodno Tripolisa. Pri Bir Tobrasu so bili poraženi Lahy 26. decembra, isti dan so premagali Arabci in Turki Lahe tudi pri Tobruku v Cirenajiki. Medtem je zasedla Angleška Solum, Francija pa oazo Djanet. Z dosedanjim izidom vojske Lahy niso nič kaj zadovoljni, zato za kulisa mi z napeto silo delajo na to, da bi se sklenil mir. Danes dohajajo poročila, da pritiskajo na mir v Turčiji Francoška, Avstro-Ogrska, Nemčija in Rusija. Tudi Angleži, gospodarji Egipta, ki so zdaj trpeli, da so lahko Turki vtihotapljali vojake in orožje v Cirenajiko, so zdaj ostreje zastražili cirenajško mejo, da pritiskajo na Turčijo. Lahy pa poročajo, da so pripravljeni dati Turkom za Tripolis in Cirenajiko dober bakšiš. Orientalec bakšiš zelo ljubi in stori zanj vse. Za dober bakšiš bodo končno tudi Turki prodali Lahom Tripolis. Zdaj se še branijo, da sklenejo mir z Italijo, a z Balkana dohajajo zelo resna poročila in bati se je spomladati požara na Balkanu. Velelasti bi požara na Balkanu ne videle rade, osobito Rusija in Anglija ne. Perzija in osobito Kitajska belj tako Rusom kakor tudi Angležom glave, zdaj naj pa izbruhne spomladati še vojska na Balkanu kjer že silovito vre. Vse to vpliva, da velelasti pritiskajo na Turčijo, da pred spomladati, seveda proti dobremu bakšišu, odstopi Lahy Tripolis. Na Balkanu se že zdaj pridno kretajo bulgarski vstasi in Bulgari nič ne skrivajo, da nameravajo spomladati pričeti s Turki krvavi ples. S tripoliškega bojišča samega danes ni posebnih poročil. Turški zbornici se je predstavila včeraj obnovljena Sajdova vlada. V zelo viharji seji se je sklenilo, da prične zbornica razpravljati o izpremembi ustave v tem smislu, da bo smel sultan sam razpustiti zbornico. Splošno se sodi, da se bo ustava izpremenila, nakar zbornico razpusti sultan in sklene z Lahy proti dobremu bakšišu mir.

Lahy poraženi.

Carigrad, 5. januarja. Iz Derne se z dne 2. t. m. poročila: Blizu Fletiša, 4 kilometre stran od Selikazija, so Turki s 4200 možmi in 9 topovi napadli Lahe. Po krvavem boju, ki je trajal do desete ure zvečer, se je moralo levo laško križlo v neredu umakniti. Turki so imeli 77 mrtvih in 29 ranjenih. Lahy so pustili na bojišču 300 mrtvih in ranjenih; ubiti je en stotnik, dva težko ranjena častnika sta ujeta. General Delbuono je bil lahko ranjen.

Okoli Tripolisa nič novega.

Tripolis, 5. januarja. (Oficielno.) Iz Tripolisa, Ain-Zare, Tadjure in Homsa ni nič novic. Kavalerijske patrulje, ki so se podale južno od Ain-Zare na rekognosciranje, niso našle nobene sledi o sovražniku. Okoli 40 roparjev je dne 3. t. m. ponoči nekoliko porogovilo okoli Gargareša.

Mirovna poročila.

Berolin, 5. januarja. (Zasebno.) Poroča se, da je avstro-ogrski poslanik zato obiskal nemškega kanclerja, da se uvedejo mirovna pogajanja med Italijo in Turčijo. Ker zastopa nemški carigradski poslanik koristi Lahov v Turčiji in mora zato vedno posredovati, deluje avstro-ogrski carigradski poslanik pri Turčiji za mir, pogajanja v Rimu pa vodi nemški poslanik.

Pariz, 5. januarja. (Zasebno.) Iz Rima dohajajo poročila, da se izboljšava razpoloženje za mir in da je Turčija miru zdaj bolj naklonjena. Neki vplivni francoski diplomat je izjavil, da dela francoska diplomacija na to, da se pred spomladjo sklene mir. Stremiljenja francoske diplomacije, ki jih odkrito podpirajo Avstro-Ogrska, Nemčija in Rusija, so sicer še brezuspešna, ker so nasprotstva še prevelika.

Rim, 5. januarja. (Zasebno.) V uradnih krogih so pripravljeni, da sklenejo mir, če se Turčija odpove Tripolisu. Italijani bi pa v drugih točkah Turkom vse ugodili in prevzeli tudi del turškega državnega dolga.

Angleži proti Turkom.

London, 5. januarja. (Zasebno.) V Egiptu so se odredile strožje odredbe, da se prepreči vtihotapljenje orožja in streliva. »Times« poročajo iz Kaira, da zato, da bi Italija ne mogla zahtevati od Egipta kake odškodnine.

Pred viharjem na Balkanu.

Carigrad, 5. januarja. (Zasebno.) Pri Kruševu je 50 mož močna vstaška četa, pri kateri je bilo tudi nekaj Lahov, umorila 13 oseb, med njimi dva otroka.

Solun, 5. januarja. (Zasebno.) Bulgarski revolucionarni odbor je že odposlal v Makedonijo tajne agente, ki jim je naročeno, da povzročijo splošno vstajo. Povsod se že urijo prebivalci v orožju.

Solun, 5. januarja. (Kores. urad.) Veliko turških veleposestnikov je dobilo grozilna pisma bulgarskega revolucionarnega odbora.

Dnevne novice.

+ **Volstvo S. L. S.** je imelo včeraj popoldne sejo, h kateri se je zbralo okoli 50 članov vodstva. Izvolilo se je načelstvo, v katerem so poleg načelnika S. L. S. dr. Šusteršiča, podnačelniki: prelat A. Kalan, dr. Vinko Gregorič in dr. E. Lampe. V izvršilni odbor, katerega člani so eo ipso načelnik stranke, podnačelniki in državnozborski poslanci, so se izvolili gg.: dr. Dolšak, dekan Rihar iz Smartna pri Litiji, dr. Zajc, dr. Pegan, L. Smolnikar, kanonik Šiška, I. Kregar, Alojzij Čatar, prof. K. Dermastja, Janez Kalan, I. Podlesnik, župan Belec, poslanec Miha Dimnik in župan Jakob Dimnik, dekan J. Lavrenčič, kanonik Zlogar, župnik Abram iz St. Petra, župnik Skubic z Jesenic ter dekan dr. J. Kržišnik iz Trnovega. Nato so se storili različni za stranko važni sklepi.

+ **Volitve v trgovsko in obrtno zbornico kranjsko** so pred durmi in liberalci v svojem časopisju že plešejo svoj veliki »kankan«. Gre se jim zopet enkrat za kožo. Na drugem mestu priobčujemo zaupno liberalno poslanico, ki odkriva liberalni bojni načrt. Vsi naši somišljeniki naj to poslanico natančno prouče in naj — liberalcem prekrizajo račune. **Skrajni čas je, da pride trg. in obrt. zbornica v druge roke, kajti liberalno zastopstvo je dokazalo, da mu je na srcu le liberalna politika, ne pa resnična korist in razvoj obrtništva in trgovstva.** S. L. S. hoče, da obrtniki in trgovci samolastno gospodarijo v svoji korporaciji in da ne hajo časi, ko je zbornico za svojimi cilji vodil kak Ivan Hribar ter je liberalna stranka tako podcenjevala trgovce in obrtnike, da je pošiljala iz trgovske in obrtne zbornice take zastopnike obrtništva in trgovstva v deželni zbor, kakor je liberalni advokat dr. Fr. Novak! Trgovska in obrtna zbornica ne sme več biti politična hišalnica za mandate drugod propadlih liberalnih advokatov in drugih takih »politikov«. Če hočejo trgovci in obrtniki res, da bodo sami gospodarili v svoji stanovski korporaciji, tedaj morajo pomesti z vsemi liberalnimi kandidati. Liberalci se boje, da dobe plačilo za svoje grehe na obrtništvi in trgovstvu in zato upijejo »sleparijah« ljudje, ki dobro vedo kaj in kako so delali pri zadnjih volitvah za trgovsko in obrtno zbornico v »Zvezi slovenskih zadruge«. Izvestnim gospodom bo vroče postalo, ko bodo čitali te vrstice, pa jim bo še bolj, ko jim dobro zakurimo. Po liberalnih listih se tudi ob tej priliki prav neutemeljeno napada večina kranjskega deželnega zbora. Resnica pa je: **Še-e ko je S. L. S. prišla do večine v deželnem odboru, je dežela pričela resno delati za obrt in trgovino.** Delo S. L. S. je zavod za pospeševanje obrti, trgovska šola in številni strokovni tečaji. **Dočim je prejšnja liberalna večina deželnega odbora votirala za prospeh obrti komaj 10.000 in še manj na leto in še teh ni izplačala, daje sedaj dežela na leto v prospeh obrtništva**

80.000 kron! Zavedni obrtniki in trgovci bodo torej volili z S. L. S., ki ima moč in vpliv s svojo agiliteto res kaj storiti za prospeh trgovine in obrti, od nemočne in poražene, lene in brezupne liberalne stranke pa bodo ostale slej ko prej samo — prazne obljube.

+ **V propad.** Liberalno učiteljsko drvi čimdalje bolj v propad. Če se ne motimo, se bo ravno letošnje leto odločila usoda »stanovsko - gospodarskega temelja«, kakor sami imenujejo »Učiteljsko tiskarno«, ki je pa bolj temelj Jakoba Dimnika, Jelenca in pa Karola Widra, kakor pa liberalnega učiteljsstva. To v zadnji številki »Učiteljskega Tovariša« leta 1911. sami nekoliko namigavajo. »Brezobziren boj na življenje in smrt« pravijo, »smo razvili: ne krenemo ni za las od svojega programa in v letu 1912. nadaljujemo isti boj, zmage ali — pogina.« Velika trma! Tojrej ne na pot poboljšanja, ampak naprej proti »klerikalizmu«. No, nas ne bo nič bolelo, če bodo pa liberalni učitelji letos zdravo kožo odnesli, bo to pravi čudež. Najžalostnejše poglavje iz tega boja proti »klerikalizmu« pa je, da so v ta boj privlekli tudi svoje stanovske ustanove »Vdovsko društvo« in pa »Učiteljski konvikt«. »Vdovsko društvo« je kupilo pri »Učiteljski tiskarni« za 20.000 K akcij in garantira za 40.000 kron za tiskarno. Istotako je tudi »Učiteljski konvikt« posodil »Učiteljski tiskarni« 30.000 K in drugih 27.000 K vložil v Hranilnici in posojilnici »Učiteljskega konvikta«, iz katere pa najbrže tudi »Učiteljska tiskarna« svojo hrano dobiva. Če nadalje upoštevamo, da so listi »Učiteljske tiskarne«: »Dan«, »Učiteljski Tovariš«, »Popotnik«, »Ilustrovani Tednik«, »Domače ognjišče«, »Zvonček«, »Naša bodočnost«, (Plut je že odkuril iz »Učiteljske tiskarne« s 30 tisoč dolgovi!) deloma pasivni, deloma pa komaj stroške pokrijejo, nadalje, da tiskarna tiska socialno demokratične Liste, ki so vsi suhi, kakor poper, ne moremo napraviti boljše sklepa, kakor tega, da se bo podrl ta politični »stanovsko - gospodarski« temelj in podsul pod sabo vse relikvije liberalnih učiteljskih svetnikov. Kar je res, je pa res: Jakob Dimnik in pa Luka Jelenc, nedosežna mojstra in mentorja liberalnega učiteljsstva bosta v kratkem to dosegla, kar ni mogel vesoljni »klerikalizem«, namreč razpad liberalne učiteljske organizacije. Vendar smo kljub temu prepričani, da bo Luka Jelenc nam rekel: T oje Vaše delo! In učitelji bodo verjeli. Prešeren pravi namreč: Kako strašna, slepota je človeka!

+ **Liberalni bratje med seboj skregani.** Liberalna stranka je sedaj razdeljena v tri dele: Narodovci, Jutrovci in Danovci. Ker pa hočejo vsi trije liberalno občinstvo za nos vleči, nos je pa samo eden, si včasih eden drugemu v lase sežejo. Najhujši so seveda Jutrovci, ki sedaj renčijo in rentajo nad liberalnimi učitelji, ki so jih iz gnezda spodili. Urednik »Jutra«, ki je dolgo časa užival gostoljubnost akcionarjev Učiteljske tiskarne in gospodo do kosti pozna, jih je nagnal z »sinekuristi, denarnimi in političnimi spekulanti, ki jim je Učiteljska tiskarna deseta briga, samo da oni pridejo do svojega dela«. Pravijo, da vlada v Učiteljski tiskarni vsled tega huda jeza in Milan Plut ima sedaj kar dve tožbi na vratu. Vendar on se pri tem zdravega počuti in iz Trsta Danovcem osle kaže. Ker ima vsaka stranka svoj program, jim je celo program sestavil in ga jim v »Danovski himni« podaja. Glavne misli tega programa so sledeče: »Intriga naš je ideal, kločasa, poln bokal. Kot bomo mi žvižgali, tako bodo plesali Slovenci na komačo, kankan in sarabando.« Da bodo Danovci še bolj hudi, se ž njimi Plut tudi nekoliko pošali. Danovci pojo namreč o sebi v svoji himni: »So polne naše kase, imamo zlate čase. Stacuna nova naša, se krasno nam obnaša. Ni brez humorja ta prebrisani dečko. Liberalni učitelji so napravili na vsak način slabo zameno. Mi pa skoraj ne moremo družega, kot da izrečemo liberalni stranki svoje sočutje, ker je prišla tako daleč, da ves svet iz nje norce brije. Tako kruto se ni še nikdar maščevala liberalna ošabnost nad liberalci, kakor se sedaj. Liberalna inteligenca in politika, ki je imela nas in naše ljudi za idliote in troglodite, je postala v posmeh vsem pametnim ljudem. Nazadnje bo človeka res sam biti liberalec.

+ **Naši narodni grehi in Ksaver Meško.** G. Meško se je čutil poklicanega, da je priobčil v »Slov. Braniku« neko politično pridigo pod imenom »Naši narodni grehi«, katero je tudi »Dan« prinesel predvsem pač zato, da z Meškovim imenom reklamo dela. Tam je napisal par starih liberal. fraz, katere popolnoma nič več ne pomenijo, četudi jih je Meško še enkrat povedal, ozlogodila mu jih je gospod Brce sugeriral. V

članku pravi, da »pišejo nekateri listi neskončno nizko in cinčno o septembarskih dogodkih in jih izrabljajo v strankarske namene, da klečeplazijo nekateri listi pred Nemci in da nekateri listi vse tuje hvalijo, vse domače pa prezirajo, če ne naravnost napadajo in smešijo«. Nazadnje pa pravi, »da nekateri listi delajo reklamo za tiskarno, ki tiska same »umotvore«. »Danovci« so raznašali, da je g. Ksaver Meško te očitke na nas naslovil. Liberalci imajo sploh to navado, da zmerom vjamejo kakšnega lahkovernega literata, ki mu je politika španska vas, da ga proti nam izrabijo. Mi se seveda z g. Meškom ne bomo rokavili, rečemo samo to-le: Če ima g. Meško kaj z nami govoriti, lahko k nam pride, da bi nam dajal po liberalnih listih kake nasvete, jih odklanjamo. Mi septembarske dogodke izrabljamo? Ali niso bili nasprotno ravno ti dogodki zato uprizorjeni, da bi gotovi ljudje pri tisti priliki na vrh prišli? Ali ni bil to največji narodni greh od strani tistih ljudi, da so ljudi nahujskali, jih v zapor in v grob spravili, sami se pa grejejo na svobodi in solncu. Ali ni naša dolžnost, da take elemente iz slovenske javnosti iztrebimo. Kar se pa tiče klečeplazenja pred Nemci in smešenja vsega domačega, pa se naravnost čudimo g. Meškovi naivnosti, da je sploh mogel potem, ko mu je znana znamenita slovensko-nemška zveza in pa g. Meška liberalne stranke proti našemu ljudstvu, kaj takega napisati. Nam se pa dozdeva, da samo g. Ksaver Meško nekoliko preveč klečeplazi pred liberalci in se tako sam sebe smeši. Katoliška tiskarna je pa naredila kljub temu, da g. Meškovi spisov ni tiskala, ampak jih je nemška tiskarna, pred katerimi pravi, da klečeplazimo, veliko več za prospeh slovenske knjige in slovenske kulture kakor se g. Mešku sanja. Gospod Meško je tudi duhovnik. On dobro ve, kako nezmerno škodo je napravilo liberalno časopisje med slovenskim narodom, kako dan na dan trga in meče v blato vse krščanske dogme, krščansko življenje in krščansko ljudstvo, kako cinčno spravlja na dan vse slabosti njegovih tovarišev duhovnikov in razdira delo katoliške cerkve in vendar ni našel nikdar nobene besede, da bi obsodil to največjo hudobijo, pač pa se je osmelil v liberalni »Slovenski Branik« napisati omenjene lažnjive očitke. Če ni ma gospod Ksaver družega dela v slovenski politiki, naj še to pusti. Morda se bodo zdele te-le vrstice nekoliko pretrde za mehko naravo g. Meška, ali dotični članek je tako razžaljiv in izživalen, da bi ne bili vredni katoliškega imena, ako bi na taka izzivanja ne odgovorili. Gospod Meško naj se drži svoje knjige, katoliški časopisi pa se bodo tudi odslej držali navodil katoliške morale in katoliških politikov.

+ **Sankcioniran deželnozborski sklep.** Cesar je sankcioniral sklep kranjskega deželnega zbora z dne 18. februarja 1911., s katerim se dovoljuje občini Draga v svrhu pokritja občinskih izdatkov in vodovodnih stroškov za leto 1911. pobirati 136 odstotno doklado v kraju Preska od vseh direktnih davkov, izvzemši osebo dohodninskega davka in meznega davka od višjih službenih prejemkov v smislu člena II. zakona z dne 24. junija 1898., d. z. l. št. 33.

— **Slov. katol. društvo za kamniški okraj** bo imelo svoj občni zbor dne 14. januarja ob 5. uri popoldne v Kamniškem domu v Kamniku. Prej je istotam občni zbor Kmečke zveze, na katerem govori dr. Krek.

Kava je škodljiva.

V sebi ima strup „kafein“, njeno zauživanje se zdravniško mnogim prepoveduje.

Kathreinerjeva Kneipova
sladna kava

je najzdravnejši nadomestek, nihče je ne opusti po kratki privadi.

Kathreinerjeva
prinese orot v hišo.

— **Agitacija za časopisje.** Moravski fantje so na Novo leto naročili zopet veliko »Mladost«, za katero so razvili veliko agitacijo. Naj bi jih i drugi fantje posnemali in se vrgli na marljivo agitacijo za naše časopisje. sploh, pa posebno tudi za »Slovenca«!

— **Nemška stranka na Hrvaškem.** V Rumi na Hrvaškem izhaja »Deutsches Volksblatt«, ki javlja, da se za Hrvaško snuje »Samostalna nemška stranka«.

— **Perutnarska razstava.** Perutinarje prosim, da mi prej ko mogoče vrnejo vpraševalne pole za perutnarsko razstavo. Oglasilo se jih je za razstavo že precej, pogrešam pa še marsikatega znanega perutnarja. — Nadučitelj Zupan, Dolso pri Dolu.

— **Vabilo na redni občni zbor obrtne zadruge vrhniške,** ki se vrši dne 21. januarja 1912 ob 2. uri popoldne v telovadnici ljudske šole na Vrhniku z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev zbora in poročilo načelnika. 2. Polaganje združnih računov za leto 1911. 3. Volitev dveh pregledovalcev računov. 4. Odobrenje pravil za mojstrsko bolniško blagajno. 5. Razno. — K obilni udeležbi vabi načelnik.

— **Zimski šport.** Iz Kranjskegore se nam poroča, da so snežne razmere jako ugodne za zimski šport. Kranjskagora ima že dalje časa dovolj snega in je letos pač edini kraj na Kranjskem, v katerem je mogoče voziti smuči in sanke. Zimska športna karta stane iz Ljubljane do Kranjskegore semintja 4 K 40 vin. Prijatelji zimskega športa, ki gotovo nestršno pričakujejo prva ugodna zimska športna poročila, imajo priliko, na praznik, to je v soboto in nedeljo, obiskati to krasno zimsko pokrajino ter uživati ondi vse krasote zimske narave.

— **Za nemške kočevske kmete** je poslal bivši nemški minister rojak dr. Schreiner vagon umetnega gnoja.

— **Označenje voznega blaga pri odpošiljanju po železnici.** Od 1. januarja 1912 se mora vsako vozno blago, ki se pošlje po železnici, označiti s končno železniško postajo, kamor je namenjeno. Ono vozno blago, ki bi te označbe ne imelo ali pa samo nerazložno napisano, bo železnica sama označila z imenom končne železniške postaje ter bo za to zaračunala pristojbino 10 vinarjev od vsakega kosa voznega blaga.

— **Z nožem v prsa.** Predvčeršnjim ob 9. uri zvečer so prišli v Praprotno Polico pri Senčurju fantje iz sosednje vasi razgrajati, na kar so se jim domači fantje postavili v bran, na kar je prišlo do pretepa, v katerem je bil ranjen Ribnikar Gabrijel, posestnikov sin iz Praprotno Police. Sunil ga je z nožem v prsa posestnikov sin Janez Nastran iz Češnjevke pri Cerkljah. Ranjenca so prepeljali v ljubljansko deželno bolnico.

— **Poizkušen samoumor vojaka.** V Reki se je ustrelil v prsi infanterist Jurij Varga baje zato, ker je radi prekoračenja dopusta dobil 20 dni zapor.

— **Zvišana kazen.** Kakor znano, je bil pred mariborskimi porotniki obsojen Ignacij Lindič na šest težke ječe, ker je svojo mater ubil. Sedaj je višje deželno sodišče zvišalo to kazen na osem let.

— **Občinski blagajnik pobegnil.** Z Reke poročajo, da je blagajnik občine Vrhnica, Marjan Kovačev, poveril 116.000 K občinskega denarja in izginil brez sledu.

— **Smrt neznanca.** Dne 28. decembra m. l. je našel France Vogl, posestnik iz Dragomera, okoli 8. ure zvečer na državni cesti v bližini Osvaldove hiše neznanega človeka na tleh ležečega. Privedel ga je v Osvaldov hlev, kjer so ga drugo jutro našli domačini mrtvega. Vse poizvedbe glede identitete tuja so bile do danes brezuspešne. Po njegovi zunanosti soditi, je moral biti neznanec kakih 50 let star, bil je suh, ter imel velike črne lase, polno brado, črne brke in slabe zobe. Po obleki soditi, je umrl moral biti delavec pri Gruberjevem kanalu. V žepih se ni našlo ne denarja ne listin, iz katerih bi se dalo sklepati od kod in kedo da je.

— **V kamnolomu ponesrečil.** Martin Marela, 19 let stari posestnikov sin v Doleh, je doma v kamnolomu vrtil luknjo za razstreljevanje skal. Pri tem delu se mu je pa smodnik vnel, ter mu je strel odtrgal desno roko. Ranjen je smrtnonevarno.

— **Dobro je mislil, a jo je slabo natelet.** V neki gostilni v Sadinji vasi je Jožef Zavbek, posestnika sin iz Podlipoglavu prigovarjal Antonu Selanu, posestnikovemu sinu o priliki nekega prepira, naj bode miren in naj se vzdrži pretepa, a v zahvalo zato ga je ta z nožem sunil v levo stran očesa.

— **Škrlatica v belovarskem okraju** razsaja že dve leti. Lani je samo v občini Kapela umrlo na nji 300 otrok.

— **Lov za trgovcem z dekleti.** Na Reki je te dni opazil trobentač občinskega gasilstva Anton Pejanovič, ki je bil v službi pri Danubijevi tvornici, nekega mladega moža, ki se je sprehajal v bližini ladjedelnice. Med tem se je razširila med delavstvom vest, da je nek trgovec z dekleti iz Budimpešte pripeljal dve mladi dekleti v starosti 13 in 14 let v neko razupito hišo. Opis tega trgovca se je popolnoma vjemal s človekom, ki ga je trobentač Pejanovič opazoval že dalj časa. Opozoril je v bližini se nahajajočega stražnika nanj, ko ga je pa hotel stražnik aretovati, je tuje pustil svojo spremljevalko in skušal pobegniti. Trobentač Pejanovič pa je pograbil svojo trompeto, tekel za trgovcem z dekleti in ves čas trobil. Na ta način so ljudje postali pozorni na begunca in kmalu je drla cela množica za njim. Končno so ga prijeli in odpeljali na policijski urad, kjer je izjavil, da se piše Ivan Farkaš in da ni trgovec z dekleti. Policijsko pa se je dognalo, da je identičen s 24letnim Aleksom Molnar iz Csengere na Ogrskem. Pridržali so ga v policijskem zaporu, njegovo žrtev pa poslali domov k staršem.

— **Ostra zima nastopa,** in v tem času prija našemu telesu zdrava gorka pijača. Namesto alkoholnih pijač, katere v mnogih slučajih zelo neugodno vplivajo na zdravje, si pomagamo s sadnim grogom, kateri je brezalkoholen, ima izboren okus, pikantno aromo, nizko ceno ter enostavnost v priredbi. Dobiva se z natančnim navodilom od 1 kg naprej a 2 K 80 vin. Večje količine znatno ceneje. Na razpolago več priznanih izjav. Naroča se: Srečko Potnik, Ljubljana, Slomškova ulica 27.

Razne stvari.

Velikanska milijonska škoda povzročena po požaru. Radi električnega kratkega stika je izbruhnil požar v budimpeštanski palači grofa Ludovika Batthyanyja. Zgorelo je veliko slik in pohištva. Škoda znaša nad milijon kron. Samo eno sliko slavnega slikarja Dyka so cenili na pol milijona kron. Med zgorelimi slikami so dela slavnih mojstrov.

Teletina se podraži. Iz Linca poročajo: Med alpskimi kmetovalci se snuje organizacija za pospeševanje živinoreje. Člani te organizacije se zavežejo, da bodo prodajali kolikor manj mogoče telet, ki jih ohranijo vsa za plemo. Razumljivo je, da se bo vsled tega zelo zvišala cena telet, kakor se sodi za najmanj 50%. Organizacija začne izvajati svoj sklep s 1. februarjem 1912. — Podobna organizacija se snuje tudi za sudetske dežele, vsled česar je pričakovati, da bodo cene teletnine sploh znatno poskočile v celi državi.

Ostra zima v Bosni. Z novim letom je nastopila tukaj ostra zima. Zjutraj je mraza 12 stopinj pod ničlo.

Sneženi zameti v Carigradu. »Berliner Tageblatt« poroča iz Carigrada, da je mesto v sneženih zmetih. Promet na zapad je popolnoma ustavljen.

Zakotni odvetnik ovaduh. V Koblenzu so zaprli nekega zakonatega odvetnika, ki je služil več let v francoski tujski legiji, ker je osumljen ovaduštva.

Štiri dame zastrupljene po plinu. V Poznanju so našli mrtve štiri dame, ki so se zastrupile s plinom.

Človeška koža nameščena z belo kožico kurjih jajc. Zdravnik dr. Staller v Londonu je uspešno nadomestil pri opeklinah kožo z belo kožo kurjih jajc. Dognal je, da se stanice bele kurje jajčne kožice hitro množijo in tako hitro zgostijo, da nadomestijo popolnoma človeško kožo.

Pogrešanega zrakoplova »Salzburg«, s katerim se je v tork teden dvignil v Inomostu v zrak nadporočnik Werner, še sedaj niso izsledili in je skoro gotovo, da se je zrakoplovec ponesrečil.

Ustanovitev češke sladkorne tovarne v Bulgariji. Praška kreditna banka je dobila iz Sofije včeraj, dne 4. t. m., obvestilo, da je bila vladna predloga o podelitvi koncesije praški kreditni banki za napravo sladkorne tovarne in rafinerije sprejeta od sobranja v prvem, drugem in tretjem branju.

Svojega tovariša umoril. Na brozjavno obvestilo državnega pravdnštva v Essenu so v Hebu aretovali v Bosni rojenega delavca Ponica, ki je osumljen, da je v Essenu umoril nekega svojega tovariša.

Povišanje učiteljskih plač v Bosni-Hercegovini. Zveza učiteljskih društev je bila minule dni po deputaciji pri civilnem adlatu baronu Benku v zadevi zakonske predloge o ureditvi učiteljskih plač. Baron Benko je deputacijo zagotovil, da bo predloga, ki jo je vlada po najliberalnejših načelih sestavila, še v tem zasedanju predložena saboru, ki jo bo nedvomno sprejel in potem predložena v sankcijo, ta-

ko, da bo postala pravokrepna še leta 1912.

Volkovi v Bosni. Listi poročajo, da je letošnje leto v Bosni posebno mnogo volkov, ki preže na živino, a so nevarni tudi ljudem. Tako je šel minule dni nek Burovac iz Udbra v Bijelo Polje. Ko pride preko Tisovice, ga napadejo trije volkovi. Orožja ni imel nobenega, zato se je branil s kamenjem. Toda volkovi niso hoteli pustiti plena. Temnilo se je že; da bi bil varnejši, se je Burovac vspel na neko skalo in od tam dalje kamenjal volkove. Vsa noč je minila tako. Šele ob zori sta dva volkova odšla, tretji pa je ostal. Mož ni imel kaj izbirati: glad in mraz sta mu pretela. Šel je torej s skale in gnal volka s kamenjem pred sabo. Tako je končno dospel do neke lesene kolibe in se skril vanjo. K sreči je našel v kolibi nekoliko čebule in krompirja. Tu je tudi prenočil in se drug dan napotil v Jablanico, od tu pa domov. Doma je takoj obležal od strahu, in omražil se mu je tudi um.

Ponesrečen napad bančnega uradnika. Dne 4. t. m. je dobil 30letni uradnik berlinske trgovinske in industrijske banke Julij Rihe ukaz, da spremlja bančnega slugo, 51letnega Kleina, da dvigneta 40.000 mark v Darmstadtski banki. Oba bančna nastavljenca sta se peljala v avtomobilu. Rihe je izpustil nalašč na tla nekaj denarja, Klein se je sklonil, da pobere denar, a medtem mu je dal Rihe vrv za vrat, da ga zadavi. Kleinu se je pa posrečilo, da je odprl vrata avtomobila in klical na pomoč. Avtomobil so ustavili in odpeljali oba bančna nastavljenca k policiji. Rihe je priznal, da je že več časa nameraval napad, zato da postane lastnik večje vsote. Imel je pri sebi tudi ostro nabrušeno sekuro.

Rodbina, ki je jedla mačko, zastrupljena. Iz Znojma se poroča, da je obolela rodbina dninarja Stepan na znakih zastrupljenja. Oče se je premetaval, ko je umiral, po postelji in nehoti usmrtil svojo dveletno hčerko Marijo. Dognali so, da je jedla rodbina na Silvestrov večer mačko pečenko. Mačka je morala biti bolna ali pa stara.

Na smrt obsojeni ruski častnik. Mornariško sodišče v Sevastopolu je obsodilo na smrt častnika Kazimova, ker je hujskal mornarje, da naj dezerтираjo na vojni iz Beiruta v Pirej.

Brivec prerezal svojemu gostu vrat. Iz Belgrada poročajo, da so v Ragaču prišli na sled groznemu zločinu. Kmet Peter Vukrinic se je pustil pri brivcu Štefanu Onkuljiću briti. Pri tem pa sta se sprla zaradi vinarja, ki ga je Vukrinic dolgoval. Onkuljić je kmetu prerezal v prepiru vrat in vržl truplo v Savo, iz katere so ga pa 2. t. m. potegnili.

Denarja kot smeti. V novoletni noči se je zabavalo v neki gostilni nedaleč od Steyra več kmetov. Kmet Karel F. se je pri tem bahal, da ima denarja kot smeti in da mu ni nič za par tisočakov. Ker se mu je to oporekalo, se je F. razburil, potegnil iz žepa listnico, vzel iz nje tisočkronski bankovec, ki ga je zvil skupaj, in si prižgal z njim cigareto. Bankovec je popolnoma zgorel. Nato so kmetje pili še naprej. Ko je F. popolnoma upijanjen kolovratil domov, je izgubil svojo listnico s 450 kronami denarja.

Svetujemo Vam, revmatične, protinske bolezni, bodljaje, bolezni v križu in v členku ne zanemarjati. Tucat za poskušnjo Fellerjevega fluida z znamko »Elsafluid« stane samo 5 K. Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z znamko »Elsa-kroglice«, šest skatljic franko 4 K. Dobi se od E. V. Feller v Stubici, Elsatrg št. 16 (Hrvaško).

K zgodovini čaja. Zanimanje, ki ga je vzbudila preteklo leto razprava o zgoraj omenjeni snovi, je napotilo tvrdko Ed. Messmer, da je začela z nadaljevanjem te razprave, ki se dobi na željo zastoj in poštine prosto.

Društvo bosensko-hercegovskih vlakovodij si zgradi v Sarajevu velik in lep lasten dom. Gradbeni stroški okrog 110.000 K.

Telefonska in brozjavna poročila.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec, 5. januarja. »Grazer Volksblatt« poroča: Včeraj je ces. namestnik grof Clary konferiral z zastopniki slovenske delegacije, poslancem dr. Korošcem in deželnim odbornikom Robičem. Ta dva sta izjavila, da ne moreta prevzeti jamstva za mirno zborovanje, ker ne moreta odobravati načina, kako hoče večina najti pokritje in ker je v budgetu Spodnještajerske naravnost zanemarjena. — Vsled te izjave je upanje, da bo štajerski deželni zbor mogel zborovati, jako majhno. — Grof Clary se poda na Dunaj po navodila, ali naj deželni zbor skliče ali razpusti.

VELIKE VOJASKE VAJE.

Budimpešta, 5. januarja. Letošnje cesarske vaje se vrše na Sedmograškem.

Prisostvovala jim bosta nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand in šef generalnega štaba general Schemua.

OPROŠČEN LASKI VOHUN.

Trst, 5. januarja. Tukajšnje sodišče je laskega kavalerijskega poročnika Mario Gasperini, katerega so 29. novembra t. l. v Cervinjanu vjeli in zaradi vohunstva obtožili, oprostil. Vendar je ostal na zahtev policije v zaporu. Državno pravdnštvo je vložilo zoper razsodbo pritožbo.

NOVI BARSKI ŠKOF.

Cetinje, 5. januarja. Sv. Oče je imenoval za škofa v Baru dr. Niko Dobrečiča, Črnogorca, župnika na Cetinju. Imenovanje je napravilo najboljši vtis in se je konflikt med Črnogoro in Vatikanom, ki je zaradi zasedenja barske stolice nastal, s tem poravnal.

VELIKANSKI NEMIRI V LIZBONI.

PREGANJANJE CERKVE.

Lizbona, 5. januarja. Ker je vlada lizbonskem patriarhu prepovedala bivanje v lastni dijecezi, so vsi portugalski škofje izjavili, da se smatrajo za neodvisne od vlade in da ji odrekajo vsako pokorščino. Justični minister je nato izdal naredbo, v kateri izjavlja, da bo vlada, ako škofje res odklanjajo civilno oblast, vse škofje iz dežele izgnala. Vsled te naredbe je prišlo včeraj v Lizboni do velikanskih demonstracij. Nad 10.000 oseb je demonstriralo za patriarha. Pa tudi vlada je zbrala skupaj svojo sodrgo.

Katoličani so klicali: Živel patriarh! Živel Manuel! Živio don Miguel! Prišlo je do spopada. Republičani so udrli v patriarhovo palačo. Ker je poseglo vmes vojaštvo, je veliko oseb ranjenih. Pričakovati je nadaljnjih nemirov.

NA BOJIŠČU.

Tripolis, 5. januarja. Vas Gargareš, ki je v italijanski oblasti, je dne 3. januarja ponoči napadla okoli 40 Arabcev, katerim je stal na čelu turški častnik. Vas so oplenili, nekaj prebivavcev pobili in odvedli nekaj žen.

London, 5. januarja. »Reuter« poroča, da sta italijanski križarki »Piemonte« in »Puglia« bombardirali dne 3. t. m. turško garnizijo v Giabani, severno od Hodeide v Jemenu.

Aleksandrija, 5. januarja. V Labbasu so Arabci napadli italijanske delavce in jih več hudo ranili.

Dunaj, 5. januarja. Dobro informirani krogi so mnenja, da do miru še ne pride.

MIR JE BLIZU.

Rim, 5. januarja. Tu se zatrjuje, da se mir kmalu sklene. Gre se le še za formulo, ki bo Turčiji omogočila časten mir podpisati.

OPOZICIJA V TURŠKEM PARLAMENTU.

Carigrad, 5. januarja. Opozicija obstuira v parlamentu dalje in ne pripušta, da bi prišel na dnevni red predlog, da se § 35. ustave izpremeni v tem smislu, da bi vladar imel pravico parlament razpustiti. Naučni minister je v nenavzočnosti bolnega vezirja ta mladoturški predlog v imenu vlade zagovarjal in izjavil, da ni res; da hoče vlada parlament razpustiti le zato, da bi mogla skleniti mir z Italijo, kajti vlada ne more na noben način brez parlamenta odstopiti niti pedi turške zemlje. Splošno se sodi, da bo vezir z iradejem zbornico zapustil.

DUNAJSKA OBČINA KUPI PREMAGOVNIK V ZILLINGSORFU.

Dunaj, 5. januarja. Meščanski klub dunajskega občinskega sveta je včeraj po peturni razpravi sklenil, da kupi dunajska občina premagovnik rujava premoga v Zillingsdorfu.

ANGLIJA POMNOŽI SVOJO ARMADO.

London, 5. januarja. »Daily News« poroča, da se je v ministrskem svetu sklenilo predložiti parlamentu postavno, glasom katere se efektivno mirovno stanje armade pomnoži za eno tretjino.

OBOLELI VSLED ZAUŽIVANJA KLOBAS.

Madrid, 5. januarja. Pri Malaji je 30 oseb obolelo na klobasnem zastrupljenju. Več jih je umrlo.

NAPAD NA BLAGAJNIČNEGA SLUGO.

Berolin, 5. januarja. Tu je uradnik Friehe iz avtomobila vržl blagajničnemu slugu Kleinu od »Darmstädtske banke« okoli vratu žico, da ga vrže na tla in oropa 50.000 M, ki jih je ta imel s seboj. Klein je močno zavpil, na kar so pasanti Kleina rešili. Frieha je policija prejela in zaprla.

RUSKA GROZODEJSTVA V PERZIJU.

Pariz, 5. januarja. Iz Teherana se poroča: Poleg Liratel Islama so Rusi obesili v Tebrisu še tri ugledne dervise

Poročni prstani

močni v zlatu, na trpežnosti neprekosljivi, 1 par od 7 K nap. v modernih fas. graviranje brezplačno Najboljše so „Union“ ure

Fr. Čuden

urar in trgovec — Ljubljana,

samo Prešernova ulica 1. s koledarjem, urami, zlatino in srebrnino zastoj po pošti.

Novi jubilejni cežik

3482

in vse glavne člane občinskega sveta. Oplenili so vse armenske trgovine in uvedli strahovlado. Evropski uradniki so pobegnili v angleško banko.

KDAJ USTANOVE RUSI NOVO GUBERNIJO HELM?

Peterburg, 5. januarja. Trdi se, da rešita duma in državni svet predlogo o ločitvi Helma od Ruske Poljske tako hitro, da se ustanovi nova ruska gubernija Helm že julija letos. V Helmu nameravajo prirediti takrat velike slavnosti in spomenik o rešitvi Rusov iz poljskega hlapčevanja. Pričakujejo, da se udeležijo teh slavnosti tudi car.

Novice iz Primorske.

— **Imenovanje.** C. kr. namestnik za Trst in Primorje je imenoval g. Evgena Zupančiča, c. kr. namest. koncipista v Gorici, za okrajnega komisarja istotam.

— **Štirikrat dezertir.** Iz Gorice poroča »Edinost«: Herman Čej, službujoč pri vojni mornarici, si dovoljuje silno nevarne šale z vojaškimi oblastmi. Kar je ta fant že zagrešil v vojaški suknji, presega že vse meje. Njegovi sorodniki in prijatelji ga imajo za abnormalnega človeka, a strogi vojaški sodniki in zakoni Marije Terezije mu utegnejo uničiti mlado življenje v vojaških zaporih. Žalosten pogled je bil, ko je nekdanjega najboljšega Sokola gnalo na postajo pet vojakov z nasajenimi bajoneti.

— **Umrli** je v Rubijah v svojem gradu baron Bianchi di Casalanza, star 67 let. Bianchi je bil nemški aristokrat starega kova; dasi je bival med samimi Slovenci, se ni pričel slovenskega jezika. Ko je bil v občini spor med starašini, je bil še pred kratkim tudi župan. Pokojnik je imel vile v Gradežu in je bil podpredsednik kurtorija tamkajšnjega morskega zdravilišča.

— **Vojaška novica.** Iz Gorice nam poročajo, da se je 9. stotnica 27. plan. polka premenila v 1. stotnico 4. plan. polka v Celovcu. Prve dni prihodnjega tedna odide ta kompanija v Šmohor na Koroško. Z njo odide v Celovec oddelk strojnih pušk in 3. bataljonski štab.

— **Solnjska vest.** Za sodnega svetnika in voditelja okrajne sodnje v Krmini je imenovan g. A. Mašera.

— **Poskus umora in samoumora?** Iz Trsta poročajo: Včeraj ob 4. uri 30 minut popoldne je neki delavec na postaji Škorklja openskega tramvaja čul dva strela iz revolverja. Z nekim finančnim stražnikom se je takoj podal za vilo Geiniger proti kraju, odkoder je bilo čuti strela. Kmalu jima je prišlo nasproti dekle, ki je krvavelo na vratu ter se je z besedami: »Je-li moj Pepi umrl?« zgrudilo na tla. Kmalu sta omenjena našla moža na tleh z rano v ustih, iz katerih je tudi tekla kri. Spravila sta potem oba ranjenca na voz električne železnice ter ju odpeljala na izhodno postajo pred veliko vojašnico, odkoder jo je pozvana zdravniška postaja prepeljala v mestno bolnišnico. Kolikor se je moglo poizvedeti, se je omenjeni krvavi čin pripetel nastopno: Dekle se imenuje Tereza Erjavčeva, je stara 24 let, doma iz goriške okolice in služi pri gospici Gini Müller, blagajničarki Južne železnice; on se pa imenuje Josip Fortuna, je pek in stanuje v Škorklji št. 323. Oba sta že več časa ljubimkovala, a zdí se, da sta se v zadnjem času sprla, kajti on da je ponovno žugal Erjavčevi, da jo bo ubil.

Razpis Ceres-nagrada

Srečke so izžrebane.

31 glavnih dobitkov so zadele sledeče osebe: 1. dobitnik K 1000 — 1. Marija Birzinger, Gradec-Ruckelberg, Nernstgasse št. 8. 10 dobitkov po K 200 — 2. Kamila Neuhäuser, trgovčeva soproga Hrádek, Češko. 3. Marija Fischer, Byčkovice, p. Blazkovic. 4. Ana Hoffman, Podborany. 5. Ana Illman, Warnsdorf VI. št. 788. 6. Andrej Stark, hotelir, Suniperk (Krušne gore). 7. Berta Svab, Dunaj, II. Castelegg. 29. 8. Ema Weiss, Plana, Petrovo predmestje, št. 8/II. 9. Ana Lischka, Linec, Schlossergasse št. 4. 10. Františka Schneider, Neugesmesgrün, p. Warta nad Oharko. 11. Ana Krebs, Děčín ob Labi. 20 dobitkov po K 100 — 12. J. Krása, Prachatic. 13. Marija Trebizky, Sopronj, Elizabetina ulica št. 7. 14. Františka Wiesinger, Sv. Pankracij, p. Dirnbach. 15. Marija Anderka, Opava, Wallgasse št. 5. 16. A. Till, soproga gozdarskega mojstra, Námest pri Brnu. 17. Hilda Jaroschek, Fryvaldov-Svoboda št. 84. 18. Marija Regner, Kotelice, p. Trebusin pri Litomericih. 19. Ana Langhans, Jirkov. 20. Julijana Köllersberger, babica, Eferding-predmestje. 21. Margareta Richter, Ruprechtice št. 256, pri Liberecu. 22. Katarina Ulrich, Schöndorf, p. Vöcklabruck. 23. Arnost Freund, gospodarski pristav, Dobra mysl, p. Prosečné pri Hostinném. 24. Marija Galleitner, Aschach ob Donavi. 25. Petronela Eckstein, Leva, Kalszai št. 24. 26. M. E. V. Meas, Dunaj XVIII/1, Rieglersgasse 4. 27. Filipina Princez, Nyiregyháza. 28. Marija Baranyai, Temešvár, Grünackergasse, št. 29. 29. Ana Peter, Bastianperk, št. 30. 30. Ivana Ringmayer, Tuhovíče št. 13, p. Opočno. 31. Ana Breiter, soproga železniškega nadpaznika, Sv. Ivan, Tirolsko.

Popolen imenik vseh 1031 dobiteljev se na zahtevo dopolnje. Razdelitev razpisanih nagrad smo morali zaradi ogromnega števila vposlanih nam dobrih odgovorov preložiti za kake štiri tedne pozneje, zato da bo razsodišču mogoče vse odgovore natančno in vestno pregledati. Zahvaljujemo se še vsem cenj. pošiljateljicam in pošiljateljem za izkazano nam zanimanje.

Nabirajte tudi nadalje pridno ovitke naše jedilne masti „Ceres“ v kockah, kajti trud se Vam bode obilno poplačal!

Velespoštovanjem

Tovarne „Ceres“, tordke Jurij Schichl d. d., Ustje (Rusig) Češko.

Ljudski oder.

Na Sv. Treh kraljev dan, 6. januarja 1912

Začetek ob 1/2 8h. Predstava 14. Konec ob 10h.

BELE ROŽE.

Drama v 4 dejanjih (5 slikah). — Nemško spisal J. Willhardt. Za Ljudski oder priredil F. Koblar.

Osebe:

Alma Plavec, tovarnarjeva vdova	g. Kinska
Leon, njen sin	g. Gorski
Debeljak, knjigovodja	pri g. Pavšek
Betka, hišna	Plav. g. Jaromirsk
Kristina, kuharica	čevih g. Zalar Fani
Dr. Dobrota, zdravnik	g. Gorečan
Peter Polž, gost „Pri Vranici“	g. Podbregar
Amanda, njegova žena	g. Kukovica
Hilda, njiju vnukinja	g. Novak
Viljem, gozdar	g. Kalar
Gosar, skopuh	g. Stöcklinger

Čas: sedanost. Kraj: večje mesto.

Blagajna se odpre ob pol 7. uri. Predprodaja v Kat. Bankverci.

Cene prostorom: Parter I., II. vrsta à 3 K, III., IV., V. à 2 K, VI., VII. à 150 K, VIII., IX., X., XI. à 1 K. — Zofe v parterju à 1 K. — Galerija: I. vrsta à 1-0 K, II. à 1 K, III., IV. à 70 vin., V. à 50 vin. — Balkon à 1 K. — Stojšče 40 vin. — Dijaške vstopnice 30 vin.

Prihodnja predstava bo v nedeljo 21. januarja:

CIGANI, burka v 3 dejanjih.

Pripravljajo se: **BREZ BOGA** in **TRI SESTRE**.

— **Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike.** Mnogo je še slovenskih hiš, gostlin in trgovin, kamor zahajajo naši posliljeniki, a še niso naročene na „Slovenca“. Agitirajte za nove naročnike!

Ljubljanske novice.

Ij Ljudski oder vprižori jutri, na dan Sv. Treh kraljev ob pol 8. uri krasno nemško moderno dramo Willhardtovo »Bele rože«, ki jo je priredil za Ljudski oder Fr. Ks. Koblar. Naslov igre je simboličen, in pomenijo bele rože zgodnjo smrt, strti cvet v mladih dneh. Malo modernih iger je, ki bi bile pisane tako priprosto, lahko umljivo in ki bi bile idejno tako visoko. Igro štejemo med najlepše, kar se jih je letos vprižorilo. Ker se delo pod nikakim pogojem ne bo ponavljalo, zato opozarjamo vse prijatelje Ljudskega odra, da prihitijo na Kraljevo v obilnem številu. **Vstopnice se dobe v predprodaji v »Katol. Bukvarni« in pa zvečer pri blagajni!**

Ij **Veleznimivo javno predavanje v »Ljudskem Domu«**. Prihodnji torek ob pol 8. uri zvečer bo v mali dvorani na galeriji »Ljudskega Doma« z ozirom na Finžgarjevo narodno igro »Naša kri«, predaval g. kanonik dr. Gruđen: »Francosko medvladje in slovensko ljudstvo«. Vstop vsakemu prost. Vabimo k najboljnejši udeležbi.

Ij **Nova igra na odru »Rokodelskega doma«**. Na sporedu »Božičnice«, ki jo priredi katoliško mladeniško društvo, kakor vsako leto, tudi letos na sv. Treh kraljev dan, dne 6. januarja, v »Rokodelskem domu«, je tudi nova, lepa božična igra »Mojstra Križnika božični večer«. Vrhutega so na sporedu »Božičnice« trije moški zbori in nove točke za klavirino, ki jih bo izvajal g. Ludovik Bajde. »Božičnica« obeta biti v vsakem oziru prav zanimiva. Pričetek je točno ob 6. uri zvečer.

Ij **Ka oliško društvo rokodelskih pomočnikov** ima v nedeljo, dne 7. januarja 1912, ob pol 11. uri popoldne svoj redni mesečni shod. Ker so na dnevnem redu važne stanovske zadeve pomočnikov, naj se shoda vsi člani zanesljivo udeležijo. Posebna vabila za shod se ne bodo razpošiljala.

Ij **Silvestrov večer šentpeterskega Orla** je pokazal, kolik ugled uživa telovadni odsek šentpeterskega prosvetnega društva med svojimi znanci in prijatelji, ki so vzlic velikemu številu podobnih prireditvev na ta večer, že ob pol 8. napolnili dvorano »Rokodelskega doma«. V veseljem razpoloženju se je proizvajala točka za točko mnogovrstnega vsoreda. Brat podpredsednik Pirc je zaključil večer z iskrenim voščilom k Novemu letu, z nado, da delo šentpeterskega Orla tudi v letu 1912, tako uspeva kot v preteklem letu.

Ij **Ljubljanska »Narodna čitalnica«**, ki se je srečno povzpela do društva, v katerem imajo prvo in zadnjo besedo liberalci, praznuje jutri 50letnico svojega obstanka. Danes zvečer je v gledališču slavnostna predstava, pri kateri nastopijo tudi Sokolice. Jutri slavnostno zborovanje, pri katerem govori slavnostni govor Peter Grasselli in poje zbor »Glasbene Matice«; popoldne je zopet telovadba Sokolice in zvečer ples. Priredba je tako strogo liberalna, da našemu listu niti vabila niso poslali.

Ij **Za božičnico slovenski Koroški**: Josip Košmerl, Ljubljana, 1 K. — Uršula Oman, Ljubljana, 1 K. — Alfons Poljšak, vikar, Sv. Tomaž, Goriško, 4 krone. — Josip Kraut, Bistrica, p. Šmihel nad Pliberkom, 1 K. — V. Božič, Globasnica, p. Šmihel, 1 K. — Metka Kapus, Ljubljana, 2 K. — Beti Klepec, Ljubljana, 1 K 20 h. — Ana Mirih, Ljubljana, 2 K. — Po Mariji Kuntarč v Ljubljani darovale: Ivana Maleš 1 K, Marija Svetec 1 K, Marija Kuntarič 1 krono, Katarina Kaučič 1 K. — Več neimenovanih 2 K. — Veselo omizje pri »Češnovarju«, Ljubljana, 14 K. — Pepica Kačar, Ljubljana, 4 K. — Marija Eržen, Ljubljana, 2 K. — Marija Zupančič, Ljubljana, 2 K. — Josip Tanschitz, Dražja vas, 2 K. — Jurij Bohničar, Žitara vas, 1 K. — Mar. Papp, Zelenza Kapla, 5 K. — Fran Mikula, posestnik v Pečah, 4 K. — Marija Sintič, Ljubljana, 2 K. — Josip Pušl, Zgornje Trušnje, 1 K. — A. Lovšin, župnik, Radomlje, 3 K. — Neža Vesel, Ljubljana, 3 K. — Po Ani Verbaj, Ljubljana, darovali: Ivana Vrh 1 K, Jozefa Janežič 1 K, Kati Ažbe 1 K, Ana Verbaj 1 K, Uršula Verbaj 2 K. — Prosimo še darov, da se more nabaviti na potrebniješe.

Ij **Kdo bo plačeval novo Ribničarjevo glasilo »Dan«**, tako se vprašujejo Vodmatčanje, katerim raznašalki vsak dan in v vsako hišo prinaša list, četudi lista nikdo ne bere in ga tudi ni naročil. Ribnikar si gotovo misli: Račun bom že nazadnje poslal. Prizadetim svetujemo, da sprejem lista odklonijo, da ne bodo koncem meseca presenečeni s kakim računom.

Ij **Musica sacra v stolnici**. Na praznik Sv. Treh kraljev ob desetih: Missa Seraphica, zl. P. Hugolin Sattner, gradual »Omnes de Saba venient«, zl. Ant. Foerster, ofertorij »Reges Tharsis«, zl. dr. Fr. Kimovec. — V nedeljo ob desetih: Missa in hon. s. Caeciliae, zl. Ad. Kaim, gradual »Benedictus Dominus Deus Israel«, zl. Ant.

Foerster, pri ofertoriju: »Reges Tharsis«, zl. dr. Fr. Kimovec.

Ij **Musica sacra**. V cerkvinem škofega viteškega reda. V soboto, dne 6. t. m. (praznik Svetih treh Kraljev) ob 10. uri po pridigi slovesna sveta maša; missa Loretta, zl. A. Rihovsky, graduale omnes de Saba venient, zl. A. Foerster, ofertorij Reges Tharsis, zl. Frid. Koenen. — V kapeli Sv. Jožefa čč. oo. jezuitov. V soboto, dne 6. t. m. (praznik razglasenja Gospodovega) ob 8. uri zjutraj slovesna sv. maša, missa festiva, zl. Jos. Gruber, graduale omnes de Saba venient, zl. P. Griesbacher, ofertorij Reges Tharsis, zl. Ant. Foerster.

Ij **Po neki dobri kupčiji** je poslal »Neimenovan« našemu uredništvu za »Slovensko Stražo« 25 K. Hvala! Naj bi našel mnogo posnemalcev!

Ij **Priporočilji natakarič**. Še meseca decembra je šla neka natakarič po mestu popivat, zvečer je pa peljala s seboj v gostilno kar dva »priveska«. Ker jo je gospodar posvaril, da to ne gre, je natakarič popustila službo ter odšla popustivši za seboj rep v obliki dolga 46 kron in nekaj gosilniškega perila. V neki drugi gosilni je pa natakarič odnesla 40 K in šla z njimi popivat še z neko drugo žensko. Ker ji je ves denar pošel, je popustila prijateljico v zadregi. Obe ste naznanjeni sodišču.

Ij **Nekaj statističnih podatkov iz poslovanja mestnega zglasevalnega urada**. V mestnem zglasevalnem uradu se je med drugim preteklo leto izdalo tudi: 385 domovnic, 354 potnih listov in izkaznic, 473 spriceval o lepem vedenju, 303 orožne liste, 540 delavskih knjig, 18 poselskih knjig, 70 spremnic za dobavo orožja in razstreljiva, 476 raznih potrdil o bivališču, pristojnosti itd., 320 nakaznic za brezplačne kopeli, 1460 ubožnih listov za brezplačno zdravljenje in 25 krošnjarskih dovolil.

Ij **Zasačen vtihotapec**. Danes opolnoči se je 17letni dninar Franc Zupančič vtihotapil v sobo, v kateri spi uslužbenec južno-železniske restavracije ter ukradel dežnik in hotel z njim oditi. Med vrati ga je pa pravočasno opazil natakarič in mu sledil v Kolodvorsko ulico, kjer ga je izročil stražniku, ki ga je aretoval.

Ij **Arretiranih je bilo pet mladih moških**, ki so se brez dela potikali po mestu. Nekaj teh znancev policije so oddali sodišču, druge pa poslali odgonskim potom v domovno občino.

Ij **Huda gosta**. Danes ponoči sta v neki gostilni dva laška podanika izzvala izgred in pri tem tudi gostilničarju napravila znatno škodo. Imenujeta se Umberto Molindri in Pier Santo. Obadva je došli stražnik odvedel v zapor.

Ij **Našel se je zlat obesek**, kateri se dobi v Mestnem domu, rešilna postaja, pri G. Kumelju. — Našla se je denarnica na Gruberjevi cesti s srednjo vsoto. Izgubitelj jo dobi nazaj v Novem Udmatu št. 32.

Ij **Umr a** je hišna posestnica v Trnovski ulici št. 23 gospa Marija Debevc.

Ij **Božičnica**. V Jožefinumu se vrši jutri na praznik sv. Treh kraljev, dne 6. janua ja ob 5. uri popoldne božičnica, ki jo priredi društvo »Gospa krščanske ljubezni« in pri kateri bodo obdarovane v zavodu stanujoče revne ženske. Zasluga za to človekoljubno prireditev gre v prvi vrsti velerodni gospej pl. Cron, ki zbira okolu sebe druge plemenite gospe.

Ij Tečaj za dekorativno slikarstvo v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrti pripravlja mojstrski tečaj za dekorativno slikarstvo v Ljubljani, ki se bo pričel v drugi polovici januarja in trajal okoli pet tednov. Tečaj je namenjen predvsem samostojnim mojstrom, ki se hočejo spopostiti v modernem in dekorativnem slikarstvu sploh. V tečaju se bo podučevalo celodnevno in ga bodo vodila dva priznana strokovnjaka. Sprejeli se bodo v tečaj predvsem mojstri, pomočniki le v toliko, kolikor bodo pripuščale razmere, iz Ljubljane in cele Kranjske. Poduk v tečaju bo brezplačen, vsak zglasitelj pa mora plačati deset kron položnine, iz katere se bodo pokrili stroški za potrebščine, eventualni preostanek pa se bo povrnil ob zaključku tečaja. Položnino zapade vsak, ki se je zglasil za tečaj, pa ga zapusti pred rednim zaključkom. Eventualne prošnje za podporo vlagajo naj se edinole na naslov: »Kuratori zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani« in ne na deželni odbor (ter se bo oziralo le na prošnje zunanjih udeležencev, ki morajo biti primerno podprte z ubožnim izpričevalom in če mogoče z izjavo pristojne obrtne zadruge. Prijave sprejema »Zavod za pospeševanje obrti« v svoji pisarni v Ljubljani na Dunajski cesti št. 22 ustmeno ali pisмено najkasneje do včetega 20. t. m.

K SKLICANJU DALMATINSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Pod predsedstvom načelnika poslanca don Ivana Prodana se je vršila včeraj plenarno zborovanje vodstva dalmatinske stranke prava. V svojem pozdravnem govoru je don Prodan poročal obširnejše o političnem položaju v Dalmaciji. V nato otvorjeni debati, ki so se je udeležili mnogi govorniki, se je najostreje protestiralo proti nepostavnosti, ki jih je dalmatinski deželni odbor vršil pri zadnjih občinskih volitvah in ki so bile v slučaju občine Gradac celo od najvišjega upravnega sodišča nekoliko pred božičem označene kot take. Nato se je sklenilo, udeležiti se akcije, ki jo je začel namestnik grof Marj Attems za delozmožnost dalmatinskega deželnega zbora. Med zahtevami, ki jih namerava stranka prava zahtevati od deželnozbornske večine, da se omogoči delozmožnost deželnega zbora, je tudi ureditev učiteljskih plač v Dalmaciji, ki se je deželnozbornska večina dosedaj ni hotela lotiti, da bi ji ne bilo treba zvišati deželnih davkov.

ODSTOP BANA TOMAŠIČA.

Hrvaški listi ponatiskujejo vest glasila Nemcev v Slavoniji, lista »Semliner Volksblatt«, da je smatrati odstop bana dr. Tomašiča kot gotova stvar. List, ki se je pri zadnjih volitvah zavzemal za sekcijskega šefa Chavranka, poroča tudi, da bo za novega bana imenovan nadžupan Imbro pl. Hideghety in bivši sekcijski žef pl. Sumanović za podbana. Geza pl. Josipovič pa naj bi bil zopet imenovan za hrvatskega ministra.

VOLITVE V FRANCOSKI SENAT.

Predno bo imel francoski senat priliko debatirati o maroškem dogovoru, sklenjenem z Nemčijo, se bo moral podvreči prenovljenju. Volilni zakon za senat namreč določa, da se mora od 300 na 9 let izvoljenih senatorjev, vsako leto izvoliti ena tretjina na novo. Volitve se vrše 7. januarja. Prostim je 96 mandatov, od katerih jih je bilo dosedaj samo 92 zasedenih. Štirje mandati so bili vsled smrtnih slučajev in enega odstopa že preje na novo oddani. Nadalje se vrše še štiri nadomestne volitve v drugih še ne na vnsto prišlih volilnih okrajih, ki se bodo istotako vršile vsled smrti mandatarjev. Volilcev je okoli 18.000 iz 28 departementov. Od mandatov, ki jih je na novo zasesti, jih je bilo doslej 49 v posesti demokratično radikalne in radikalno socialistične levice, 22 jih je bilo od republikanske desnice, progresistov, in 13 od republikanske unije. Pet mandatarjev je pripadalo desnici, eden je bil socialist, eden neodvisen radikalec in eden neodvisen republikanec. Od 92 mandatarjev, katerih doba sedaj poteče, se jih bo 11 popolnoma odtegnilo javnemu življenju, medtem ko se ostali na novo potegujejo za mandat. Tem nasproti stoji 100 protikandidatov, večina poslanci ali bivši senatorji.

ŽREBANJA.

Dunaj, 2. januarja. (Srečke za regulacijo Donave iz leta 1870.) Na današnjem žrebanju je glavni dobiček 120.000 K zadela številka 109.252, drugi dobiček 48.000 K št. 124.234, tretji dobiček 20.000 K št. 115.768.

Dunaj, 2. januarja. (Krakovski srečke iz leta 1872.) Glavni dobiček 50 tisoč K je zadela št. 17.708 : 6000 K št. 40.891. (Ljubljanske srečke iz leta 1879.) Glavni dobiček 50.000 K je zadela št. 57.989, 3000 K št. 601; nadalje so zadele

večje dobitke naslednje srečke: 2000 K št. 31.979; po 1000 K št. 65.580, 22.237, 66.573, 46.096 in 34.315; po 600 K št. 36.062, 6596, 40.271 in 58.346. Vse ostale izžrebane srečke (788) so zadele po 60 kron. — (Kreditne srečke iz leta 1850.) Glavni dobiček 300.000 K je zadela ser. 812, št. 1, drugi dobiček ser. 3366, št. 7 in tretji ser. 3921, št. 33. — (Srečke rdečega križa.) Glavni dobiček 60.000 K je zadela ser. 4013, št. 36.

(Brunsvijske srečke.) Glavni dobiček 45.000 mark je zadela ser. 5805, št. 49, 9000 mark ser. 7474, št. 48, 6000 mark ser. 5805, št. 23, 4800 mark ser. 4423, št. 40.

Ob grobu našega pokojnika, nepozabnega ljubega soproga in dobrega očeta gospoda

Janeza Janša

kličemo: Počivaj dragi, sladko v Gospodu in prosi za nas! Vsem mnogostevilnim pogrebem, sočutnim tolažilcem, mnogim darovalcem lepih vencev, častiti domači duhovščini, vrlim pevcem žalostink, častni korporaciji ognjegascev in šolskemu vodstvu pa: Srčna zahvala in Bog plačaj!

Založnica soproga Matilda in sinček Janko in Joško.

Dovje, dne 4. januarja 1912.

Za vse dokaze sočutja povodom prebitke izgube, ki nas je zadela, se zahvaljuje najiskrenejše v imenu vseh sorodnikom

Olga Unger, roj. Förderl.

Spodn. Šiška, 3. januarja 1912.

Mlad

trgovski pomočnik

vešč manufakturne in specerajske stroke želi primerne službe. Nastop lahko takoj. Naslov pove upravnistvo »Slovenca«.

Odlična izobrazena gospodična

vešča francoščine, laščine in nemščine, diplomirana učiteljica, išče primernega mesta, event. tudi v boljši pisarni. Ponudbe pod »Fides« postno-ležeče Ljubljana.

Smrekove storže

letošne semena polne, želod, vosek, vinski kamen, suhe česplje, suhe goba, orehe sploh vse deželne pridelke kupi vedno veletrgovina Anton Kolenc, Celje

Graška cesta 22.

Istotam se dobijo tudi vsi deželni pridelki, kakor fižol, krompir, koruza itd. itd. sploh vsi deželni pridelki, tako tudi vse vedno sveže specerjsko blago po najnižjih cenah na debelo in drobno.

Razprodaja.

Likvidacijski odbor »Združenih čevljarjev«

naznanja tem potom razprodajo velike zaloge usnja, kopit, in raznih v obri spadajočih potrebščin, kakor tudi raznovrstnih obuval.

Odda se skupno, ali pa usnjarna zase, čevljarna zase. — Kupci naj se oglašajo med 2—3 uro pop. v Zadruhi.

Globoke žalosti potrti, naznanjamo vest o smrti naše ljubljene matere, stare matere in tašče, gospe

Marije Debevec

hišne posestnice

ki je po kratki mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, dne 4. januarja t. l. mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v soboto, na sv. Treh Kraljev dan ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Trnovska ulica št. 23.

Blago rajnico priporočam v prijazen spomin.

Ljubljana, dne 4. januarja 1912.

Zalujoči ostali.

Brez vsacega drugega obvestila.

Vsak naj se prepriča

da je praško domače mazilo za vsako gospodinjino neobh. potrebno.

Ze 40 let se je izkazalo mešino vlačno mazilo takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, ožigane vnetja in bolecine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-15 se pošljejo 4 pušice, za K 7- pa 10 pušic postnine prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije. Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna »pri Črnemu orlu«

Praga, Mala strana, vogel Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmač, Rib. Sušnik.

GLASOVIR

dobro ohranjen, z zelo lepim glasom, se radi pomanjkanja prosiora ceno proda. Naslov pove uprava lista.

Izurjena kuharica

vajena gospodinjstva, šivanja in sploh vsakega dela, ki je že službovala v župnišču, v starosti 40 let, išče službe v župnišču. Naslov: Minka Markelj, Stari trg 26, pri g. Cimperman.

Proda se zelo dobro ohranjen

avtomat

pri JOSIPU OBLAKU, v Žabnici pri Škofji Loki. Cena po dogovoru.

Št. 1/12.

Objava.

Ustrezaje §-u 29 odv. reda se objavlja, da so začetkom tega leta vpisani v tukajšnji imenik naslednji gospodje odvetniki, in sicer s sedežem

V Ljubljani:

Dr. Ambrositsch Edwin
Eger Ferdinand
Frlan Fran
Furlan Josip
Kokalj Alojzij
Krisper Valentin
Majaron Danilo
Novak Fran
Oblak Josip C.
Papež Fran
Pegan Vladislav
Pirc Makšo
Poček Fran
Ravnihar Vladimir
Sajovic Josip
Schweitzer Viljem
Stare Emil
Suyer Albin
Šusteršič Ivan
Švigelj Anton

Dr. Tavčar Ivan

Tekavčič Fran
Tominšek Fran
Triller Karl
Vallentschag Otto
Vencajž Ivan P.
Vodušek Božidar
Wurzbach Maximil.
Edler v. Tannenber
Zirovnik Janko

V Kamniku:

Dr. Kraut Alojzij.

V Kranju:

Dr. Kušar Josip
Stempihar Valentin

V Litiji:

Dr. Jamšek Janko.

V Radovljici:

Dr. Vilfan Janko.

V Postojni:

Dr. Janc Ignacij.

V Novem mestu:

Dr. Schegula Jakob
Slanc Karl
Žitek Vladimir
Globevnik Jožef.

V Ribnici:

Dr. Rajh Štofan.

V Krškem:

Dr. Mencinger Janez
Dimnik Ivan.

V Črnomlju:

Dr. Sturm Karl.

V Kočevju:

Dr. Golc Franc.

V Ljubljani, 1. januarja 1912.

Za odbor odvetniške zbornice kranjske:

Dr. D. Majaron, predsednik.

Otvoritev podružnice.

Usojam si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da smo otvorili s 1. januarjem 1912 podružnico

v Ljubljani, Wolfova ulica 6

katero vodi je gospod Albert Pečevnik.

Ista sprejema oglašila in zavaruje po najnižjih cenah zoper: tatinski vlom, tatvino, požar in nezgode.

Družba ima vplačanega akcijskega kapitala 600.000 kron, in garancijo Monakvske vzvratne zavorovalnice, ki jamči solidarno s 1220 milijoni kron.

Najtopleje se priporoča sl. občinstvu v zaupnost in naklonjenost z odličnim spoštovanjem

Prva avstrijska zavarovalnica zoper vlom in tatvino na Dunaju.

P. 84 10

29

OKLIC.

Prostovoljna dražba zemljišča v Sv. Vidu

Dne 25. januarja 1912, ob 10. uri predpoldne vršila se bode pri c. kr. okrajni sodniji v Marenbergu prostovoljna dražba zemljišča vlož. št. 69, kat. obč. Sv. Vid

Cenilna vrednost 14.096 K. - Vadium 2000 K.

C. kr. okrajna sodnija v Marnbergu, odd. I.

dne 6. decembra 1911.

Čuden naklep nekaterih trgovcev na žep ljudstva.

Pod tem naslovom prinesli smo v št. 2 »Slovenca« dopis iz trgovskih krogov glede kartela, ki ga je napravil konzorcij osmih ljubljanskih večjih trgovcev s špecerijo, glede podražanja sladkorja. S tem našim razkritjem smo zadeli v živo prizadete trgovce, razburjenje vlada pa popolnoma opravičeno tudi pri konzumentih in ostalih trgovcih v Ljubljani in celi kranjski deželi.

Kranjska dežela konsumira kakor je dokazano 700 vagonov sladkorja. Dosedaj so imeli sladkorni trgovci pri vagonu 150 do 200 K zasluga, torej v celi Kranjski 105 do 140.000 K, ki so izginile v žep samo nekaterih izvoljenih.

S tem vspehom nezadovoljen, hoče navedeni konzorcij cene sladkorja, ki so v tovarni padle za 40 pol K, vzdržati na prejšnji višini tako, da bo imel v sedanjem položaju naved. konzorcij pri vsakem vagonu 600 K dobička, torej v celi Kranjski, ki porabi na leto 700 vagonov 420.000 K. To bi se lahko imenovalo temeljito izpraznjenje ljudskih žepov. Sedaj se pa namerava nov kartel teh trgovcev glede petroleja, toraj stvari, ki jo rabi vsaka najubožnejša hiša, — kajti gospodu sveti danes že elektrika.

V obrambo konzumentov in pa manjših trgovcev, ki niso med onimi osmimi izvoljenci v konzorciju, bi bil nujno potreben sestanek, ki naj bi dočel, kako si bodo nabavljali sladkor izven kranjske dežele, kjer ta konzorcij nima veljave.

C. kr. deželno vlado pa opozarjamo na dejstvo, da se blišče na naročilih sladkorja izven kranjske, klavzule »Dispositionen nach Krain sind ausgeschlossen«, in to v času, ko je centralna vlada izposlovala vsled draginje nižje železnične cene za razna živila. Posledica tega bo namreč le ta, da bo sladkor »vandra« po železnici v druge kraje, predno bo prišel na Kranjsko, kamor direktno vsled tega kartela ljubljanske »osmerice« ne bo smel. Toraj nepotrebno podražanje vožnje. Gospodje so bili tako razburjeni vsled naše notice, da so na včerajšnji dan sklicali sejo.

Zeleti bi bilo, da bi bil vspeh naših notic ta, da se ta umazan atentat na žep našega ljudstva prepreči in sladkorni konzorcij razpusti! Če ne bo pomagalo to, bomo postregli z imeni »osmerice«!

Upor v angleškem laborišču Lnogwood.

Portsmouth, 4. januarja. V taboru Langwood je izbruhnil na Silvestrov večer med vojniki upor. Zdi se, da je bilo nekaj škotskih vojakov ogorčenih, ker jim niso dali celi noveletni dan prost. Ko so pogasili luči, so podrli nekaj lop in razbili častnikom okna. Častniki in podčastniki so prišli takoj iz svojih lop, nakar so napravili uporni vojniki četverkot, v katerega je poizkusalo vdreti nekaj podčastnikov. Več podčastnikov je bilo ranjenih z bajonetom eden pa ustreljen. Končno je pozval neki častnik, znan borilec s pestmi upornike, da naj imenujejo enega bokserja, da se bori z njim. Vojaki so bili s tem zadovoljni, borba s pestmi se je pričela, častnik je premagal vojaka, nakar je nastal mir.

Berolin, 5. januarja. »Wolfv urad« poroča o dogodku v Longwoodu: Vojaki so se sprli ob tekmi z žogo med vojniki neke škotske stotnije in vojniki nekega drugega polka. Toplota se je 20 minut. Pobitih je bilo 170 šip. Vojaki so razbili postelje, da so imeli orožje. Polkov poveljnik izjavlja, da sta ranjena zgolj dva vojaka in da se vojaki niso uprli, marveč samo stekli in da se ni streljalo. Ko so prišli častniki, je nastal mir in da je izmišljena poročana rokoborba med nekim častnikom in nekim vojakom.

Jeseniske novice.

j Občni zbor delavskega strokovnega društva na Savi se vrši v nedeljo, dne 7. t. m. ob pol 4. uri popoldne. Govori odposlanec Jugoslovanske strokovne zveze iz Ljubljane. Delavstvo se vabi, da se tega zborovanja udeleži polnoštevilno.

j Železničarski shod se vrši na Sv. Treh kraljev dan ob 3. uri popoldne v Delavskem Domu na Savi. Govorita poslanca Gostinčar in Piber, zlasti o razmerah na bohinjski progi. Železničarji, pridite!

j Šikane našega delavstva v savski tovarni se nadaljuje, in sicer zaradi občinskih volitev. Opozarjamo na to naše poslanca.

j Trojčke je povila neka žena pri Sv. Križu nad Jesenicami.

»Vesele ženske windsorske«. Vesele igra v petih dejanjih. Spisal William Shakespeare. Režiser Hinko Nučič. — Uprizoritev te klasične šaloigre nam je nudila pravi večer razkošnega smeha. Slavni komični junak Sir John Falstaff, ki se sicer v Šekspirjevih dramah več ali manj srečno prebije skozi zmede življenja, je naletel bridko pri ženskah v Windsoru. Domišljeval si je, da se bo vjela še kaka čedna dama na njegov zabuhli obraz, rdeči nos, sivo plešasto glavo in orjaški trebuh. Toda najdobesednejše se je izpolnil nad njim izrek: »Man glaubt zu ziehen und wird gezogen!« Zvita ženska ga zvabi po zvijači k sebi, kjer ga pa preseneti njen moč in spravi v najmučnejši položaj, iz katerega ga rešita le — koš z umazanimi cunjami in obleka stare čarovnice. Pri tem se razvijejo prizori, da gledalci ne pridejo ven iz homerskega smeha. Šekspir je pač Šekspir!

Igralo se je v celoti prav dobro. Vloge so bile skoz in skoz od Falstaffa (g. Verovšek), Forda (g. Nučič) in njegove žene (ga. Šetrljova) pa do pijančkov v službi Falstaffovi in njegovega paža prav srečno zasledene in skrbno nastudirane. Pri tem moramo še upoštevati, kako je sploh težavno, uprizarjati Šekspirja, bodisi v tragediji ali komediji. Naj omenimo še posebej lepe kostume, prav kakršne vidimo v Šekspirjevih uprizoritvah na največjih odrih. V posameznostih bi se dalo tej ali oni stvari morebiti oporekati — ali ni n. pr. Abraham Drobnič preveč podčrtal vseh komičnih lastnosti svoje vloge? — a dosti več stvari zasluži posebno priznanje, zlasti vsi nositelji glavnih vlog.

Naj ta uspeh — kljubu srednjemu obisku — vzpodbuja režijo, da sledi drugi klasični predstavi kmalu tretja in nadaljna! J. D.

Koroške novice.

k Smrtin, kosa. Iz Libelič se nam piše: Koncem decembra smo spremili k zadnjemu počitku občespoštovanega gostilničarja in bivšega poštarja Janeza Vrica. Župnik Vogrinec mu je govoril ganljivo nagrobno. Bil je naš mož; dostikrat smo pri njem imeli politično zborovanje. Upajmo, da ostane njegova gostilna v slovenskih rokah, kajti Südmarka steguje prste iz Laboda čez Dravo in hoče ponemčiti slovenske Libeliče.

k 2000 kron je podarila centrala nemškega Schulvereina na Koroškem za božičnico raznim šolam na Koroškem. Te šole so: Pliberk, Železna Kapla, Borovlje, Grabštanj, Vovbre, Št. Jakob, Lipovljavas v Kanalski dolini. Velikovec in Sele nad Borovljami. Od teh 2000 kron je bilo 1000 kron nabanih v Berlinu. »Die rollende Mark« gradi most do Adrije. Nemci hočejo presekat slovensko ozemlje na črti Celovec-Borovlje-Sele, da bi potem lahko govorili samo o slovenskih otokih na Koroškem. Slovenci, podpirajmo »Slovensko Stražo«!

k Nemška vzgoja. V Frischevi ljudskošolski čitanki, ki se rabi tudi na nekaterih koških šolah, je tudi berilo, ki ima približno sledečo vsebino: Jaz sem Nemec, moja mati je Nemka, moj oče je Nemec, moji bratji in sestre so Nemci, lep je nemški jezik itd. itd. Tako znajo Nemci narodno vzgajati. A pomislite, da morajo to berilo brati včasih tudi slovenski otroci! Kakšen vpliv pač ima tako berilo na nežna slovenska otroška srca!

Izjava.

S tem izjavim, da nisem plačnik za nikake dolge ali naročila, ki bi se delala na moje ime in najsiboda to od kogar koli, tudi za mojo ženo ne.

Rožna dolina, dne 5. januarja 1912.

Alojzij Fakin.

Svet in pomoč
za tiste, ki trpijo
na težkem prebivanju v
vzrušeni, gorični, v
priroju, baličih in v
tem v zvezi stoj čim slabši.

Bradyjeve želodčne kapljice

prej Marijacejske kapljice imenovane. Varuje se enako glaseh se ponaredb in popačb in parite na stransko varstveno znamko s podpisom G. Brady. — Dobiva se v vseh lekarnah in v h. Posiljatelj provinco po lekarnarju C. Brady, Dunaj, Feichtnergasse 2, 462. 6 steklenice za K 0.80, 2 in dvojne steklenice za K 0.80 franko.

Razglas.

V založitev troškov za občinske namene se bodo na podlagi § 39 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano pobirale od 1. januarja 1912 naprej od vseh vrst neposrednega davka, izvzemši osobno dohodarino, tedaj:

1. od domarine,
2. od zemljarine,
3. od kontigentovane pridobnine,
4. od nekontingentovane pridobnine,
5. od pridobnine, javnemu računodajstvu podvrženih podjetij,
6. od plačarine in
7. od rentnine, petintrideset (35) odstotne občinske doklade.

To se v smislu §. 62 občinskega reda javno razglašča.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 4. januarja 1912.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

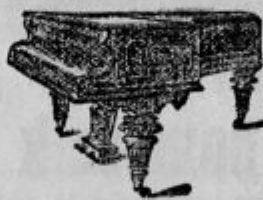
Zemljišče je na prodaj

v neposredni bližini kolodvora poleg glavne ceste, pripravno za zidanje hiše. Zemljišče meri okroglo 6000 m². Nahaja se blizu Trnovega pri Ilirski Bistrici. Poizve se pri

g. Ljudevitu Komerički, tapetniku
43 na Sušaku pri Reki.
Zanesljivega 68

ključavničarskega pomočnika

išče Franc Šmajdek, ključavničarski mojster, Jesenice, Gorenj.

G. F. Jurásek
prvi in edini slov. vglasevalec in trgovec glasovirjev

v Ljubljani, Poljanska cesta 13
Glasovirje, pianine in harmonije

35 1
iz prvovrstnih dvornih in komornih tverid imam v lastni zalogi, bogato izbiro po solidnih cenah.

Jamčim pismeno 10 let!

Stare glasovirje imam vedno v zalogi!

Vglaševanje

vseh sistemov glasovirjev in harmonijev, ter vsa popravila izvršujem precizno in ceno.

Stare glasovirje ugodno zamenjam.

Glasbeni Mafici in drugim slovenskim zavodom vglasuje glasovirje izključno le konces. tordka G. F. Jurásek.

Radi inventure

prodaja 57

»Angleško skladišče oblek«

Ljubljana, Mestni trg šte. 5

vso izgotovljeno obleko za gospode in dečke, ter konfekcijo za dame in deklice pod

gl. boko reducir no ceno

O. Bernatovič.

Št. 21.980/11

RAZPIS.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo okrožnega zdravnika v Tržiču pri Kranju.

S službo se združena letna plača 1200 K, aktivitetna doklada 200 K in dve starostni dokladi (petletnici) po 100 K.

Prosilci naj pošljejo svoje prošnje za to službo podpisanemu deželnemu odboru

do 20. januarja l. 1912.

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, telesni sposobnosti, navedenjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, 30. decembra 1911.